

การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

นางสาวจุฑามาศ สิวาเพชร

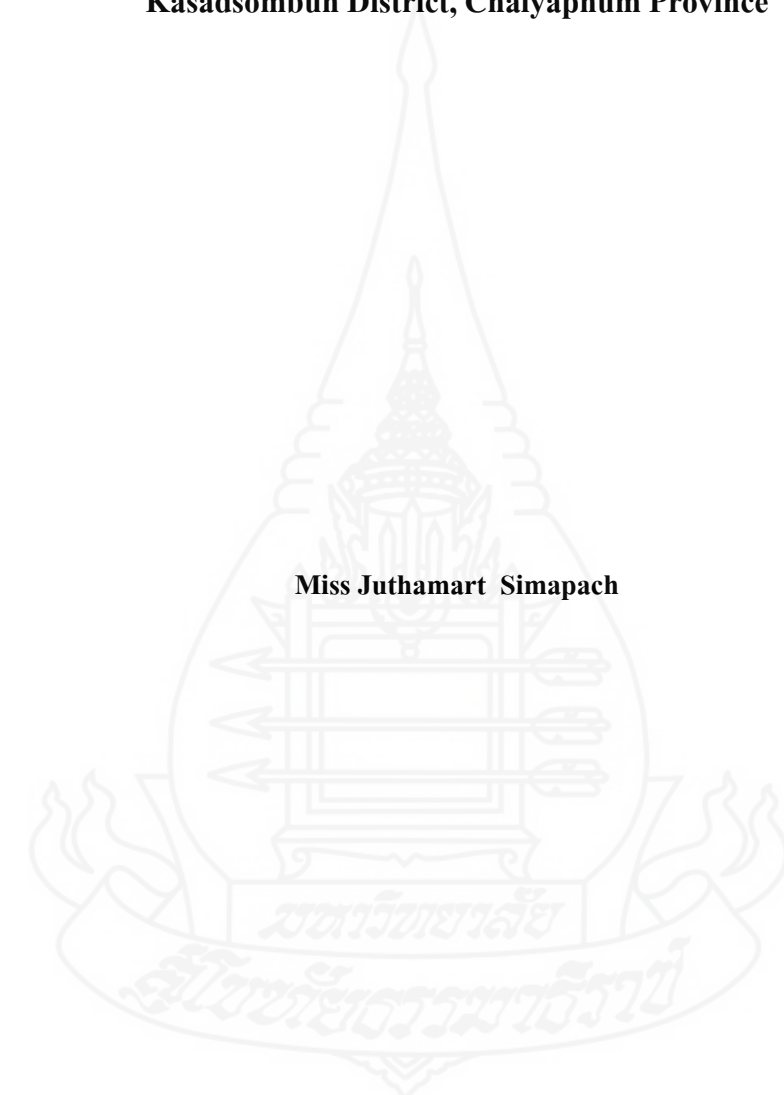

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**Strategic Management of Sub-district Administrative Organizations in
Kasadsombun District, Chaiyaphum Province**

Miss Juthamart Simapach

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2013

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

ผู้ศึกษา นางสาวจุฑามาศ สิวาเพชร รหัสนักศึกษา 2533004905

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ จุ้ยโต ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ (2) เปรียบเทียบการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 270 คน ใช้ขนาดตัวอย่างจำนวน 184 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบด้วยค่าทีและ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า (1) องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ มีการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการดำเนินการกลยุทธ์ และด้านการประเมินกลยุทธ์ พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก (2) บุคลากรที่มีเพศและตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ การบริหารเชิงกลยุทธ์ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

Independent Study title: Strategic Management of Sub-district Administrative Organizations in Kasadsombun District, Chaiyaphum Province

Author: Miss Juthamart Simapach; **ID:** 2533004905;

Degree: Master of Public Administration;

Independent Study advisor: Dr. Saneh Juito, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The objectives of this study were to : (1) study the strategic management of Kaset Somboon Sub-district Administrative Organizations in Kaset Somboon District, Chaiyaphum Province (2) compare the strategic management of Kaset Somboon Sub-district Administrative Organizations in Kaset Somboon District, Chaiyaphum Province.

Population in this study comprised 270 staff of Sub-district Kaset Somboon Administrative Organizations in Kaset Somboon District, Chaiyaphum Province, from which 184 samples were obtained. Proportional sampling method was applied. Instrument used was questionnaire. Statistical tools employed were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-Test and One-way ANOVA.

The study results showed that (1) from the overall view, strategic management of Kaset Somboon Sub-district Administrative Organizations in Kaset Somboon District, Chaiyaphum Province was at high level, with high level in all 4 aspects which were situation analysis, strategy formulation, strategy implementation and strategy assessment (2) when compared the opinions of the samples, differences were found among opinions on strategic implementation of those with different genders and positions at 0.05 level of statistical significance.

Keywords: Strategic Management, Kaset Somboon Sub-district Administrative Organizations, Kaset Somboon District, Chaiyaphum Province

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาอิสระฉบับนี้ได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ จุ้ยโต ที่ปรึกษา ที่ให้คำแนะนำในการศึกษา เพิ่มเติมและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้กับผู้วิจัยมา โดยตลอด ตั้งแต่เริ่มตั้งจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ นายสนอง มะลึขวัณ ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ พิเศษ) นายประสาท ม่วงศิลป์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โนนทอง สิบตำรวจโทอุเทน สถานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบล โนนกอก ที่กรุณาตรวจแก้ไข ให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยในครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 9 แห่ง ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ที่กรุณาอนุญาต ให้แจกแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 9 แห่ง ในอำเภอเกษตร สมบูรณ์ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรม สั่งสอน ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

จุฑามาศ สิวาเพชร

พฤษภาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
สมมติฐานการศึกษา.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
บทที่ 2 ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	54
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล.....	58
ส่วนที่ 2 ผลการศึกษากาการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ.....	61
ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	68
ส่วนที่ 4 ผลการศึกษาคำความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารเชิงกลยุทธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์จังหวัดชัยภูมิ.....	74
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	75
สรุปผลการศึกษา.....	75
อภิปรายผลการศึกษา.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	80
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	85
ประวัติผู้ศึกษา.....	92

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล..... 41
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ..... 61
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์..... 62
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการกำหนดกลยุทธ์..... 64
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการดำเนินกลยุทธ์..... 65
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการประเมินกลยุทธ์..... 67
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ T-test ในการเปรียบเทียบ ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ..... 69
ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสถิติ f-test ในการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ..... 70
ตารางที่ 4.9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ f-test ในการเปรียบเทียบระดับ การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่ง..... 71
ตารางที่ 4.10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ f-test ในการเปรียบเทียบ ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษา..... 73

ญ

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.11 ข้อเสนอแนะในการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ.....	74

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1	กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์..... 20
ภาพที่ 2.2	แสดงการแบ่งกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็น 4 ขั้นตอน..... 23
ภาพที่ 2.3	แสดงความสัมพันธ์ในการบริหารเชิงกลยุทธ์ 3 ระดับ..... 26
ภาพที่ 2.4	ลำดับของกลยุทธ์..... 28
ภาพที่ 2.5	ขั้นตอนพื้นฐานของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์..... 29

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างยิ่งต่อองค์การ ผู้นำระดับสูงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทิศทางวิธีการคิดและการบริหารแบบใหม่ที่สอดคล้องทันต่อการเปลี่ยนแปลง ได้มีความพยายามในการวางแผนกลยุทธ์อย่างสมบูรณ์ที่ครอบคลุมกิจการทั้งหมดขององค์การ ทำให้มีการนำเอาเรื่องกระบวนการบริหารงาน โดยเฉพาะการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เช่น การจัดโครงสร้างองค์การ วัฒนธรรมองค์การ เทคโนโลยีสารสนเทศ ทรัพยากรบุคคล ตลอดจนการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์เข้ามามีบูรณาการร่วมกันเป็นรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) โดยผู้นำระดับสูงขององค์การซึ่งเป็นระดับกลยุทธ์เป็นบุคคลที่ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การในทุกขั้นตอน (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, ภาวะความเป็นผู้นำ 2550)

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการในด้านต่างๆ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีภารกิจอำนาจหน้าที่ที่สำคัญตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2552 ซึ่งกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อีกทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2549 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ส่งผลให้ภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีขอบข่ายงานที่กว้างขวางขึ้น

แนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) เป็นแนวคิดใหม่ที่นำมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ทำให้การบริหารก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จ ซึ่งหมายถึงกระบวนการกำหนดภารกิจ (Mission) ขององค์การบริหารส่วนตำบล และความพยายามให้บรรลุในพันธกิจนั้นด้วยการใช้ความสามารถภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับเงื่อนไขสภาพแวดล้อมภายนอกที่เผชิญอยู่ และการนำองค์การบริหารส่วนตำบลไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้

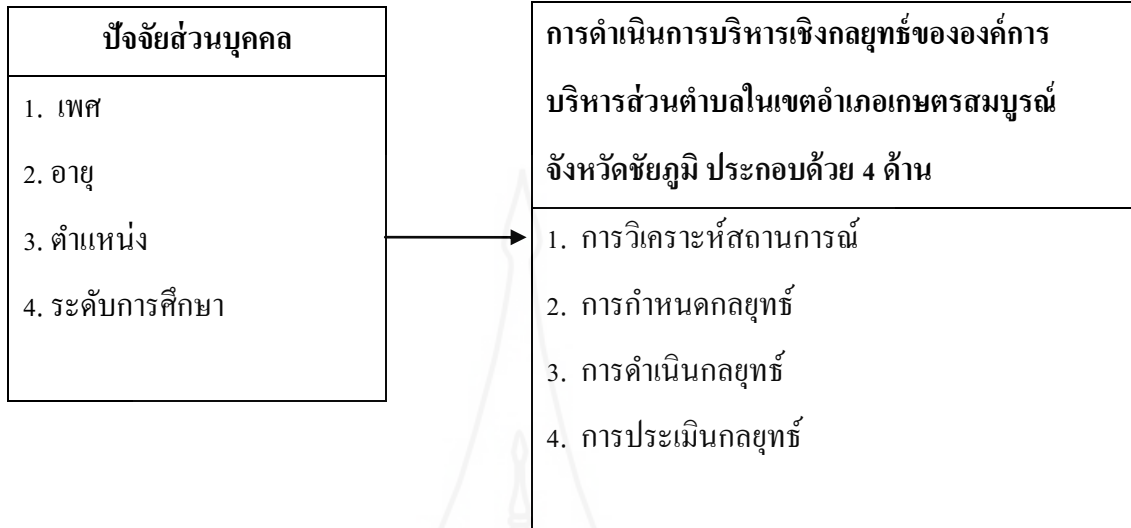
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับนโยบายให้ดำเนินงานด้านบริหารเชิงกลยุทธ์ และเนื่องด้วยองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ เป็นพื้นที่สภาพบริหารงานไม่แตกต่างกันมากนัก และสะดวกต่อการรวบรวมข้อมูล นักศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทัศนะของพนักงานส่วนตำบลต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดเพื่อนำไปสู่การแก้ไขและปรับปรุงและการพัฒนาการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ซึ่งจะทำให้เกิดการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการศึกษา

4.1 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

4.2 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

4.3 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

4.4 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

5. ขอบเขตการศึกษา

5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยนี้ทำการศึกษาในเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

5.2 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 46 คน และพนักงานส่วนตำบล จำนวน 138 คน

5.3 ขอบเขตด้านเวลา โดยศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2557

5.4 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

5.4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง และระดับการศึกษา

5.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกได้ 4 ด้าน

- 1) ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก
- 2) ด้านการกำหนดกลยุทธ์
- 3) ด้านการดำเนินกลยุทธ์
- 4) ด้านการประเมินกลยุทธ์

6. นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ ด้านการกำหนดและวางแผนกลยุทธ์ ด้านการดำเนินงานตามกลยุทธ์ และด้านการประเมินกลยุทธ์

2. การวิเคราะห์สถานการณ์ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ การวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนภายในหน่วยงาน และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ การวิเคราะห์โอกาสและสิ่งคุกคามภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อหน่วยงาน

3. การกำหนดกลยุทธ์ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์หรือวิธีการปฏิบัติงาน และการกำหนดค่านิยมร่วมของหน่วยงาน

4. การดำเนินกลยุทธ์ คือ แนวทางในการดำเนินงานเพื่อแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ และกระบวนการในการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

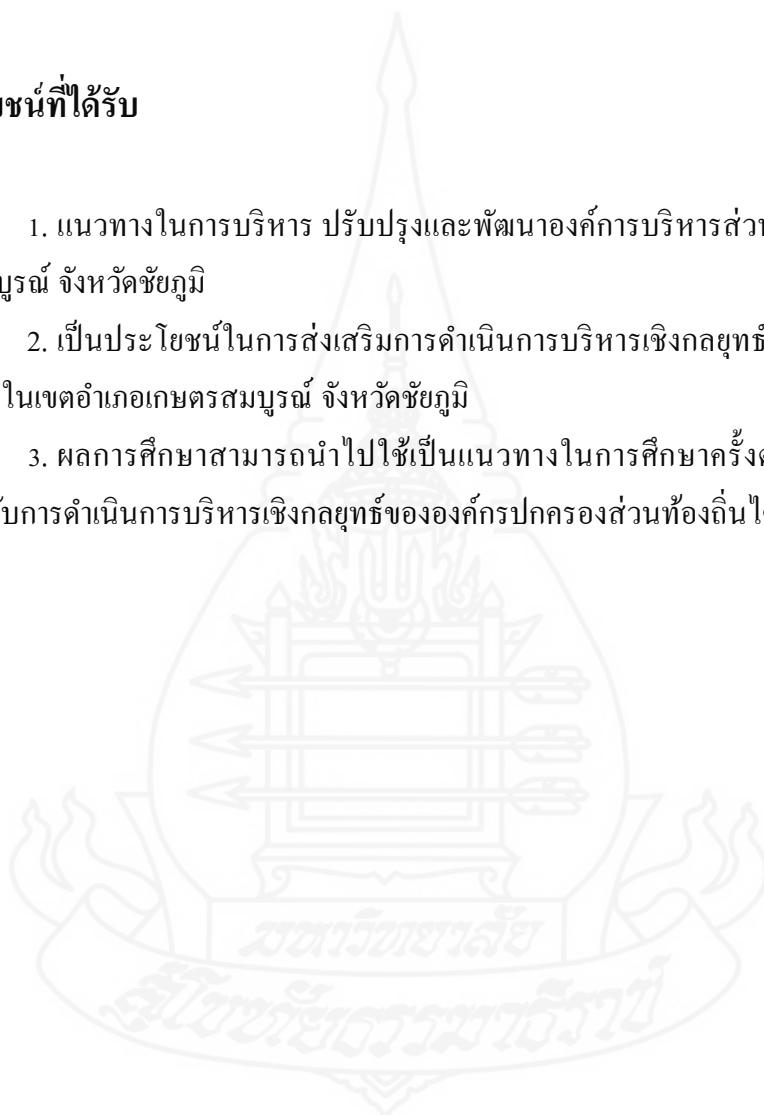
5. การประเมินกลยุทธ์ คือ การควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงาน และด้านการให้บริการประชาชน

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. แนวทางในการบริหาร ปรับปรุงและพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ เกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

2. เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

3. ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งต่อไป ในประเด็นที่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

บทที่ 2

ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดที่นักวิชาการทั้งชาวไทยและต่างประเทศได้ให้ทัศนะไว้มาเป็นกรอบเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์
 - 1.1 ความหมายของกลยุทธ์
 - 1.2 ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์
 - 1.3 ความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารเชิงกลยุทธ์
 - 1.4 กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์
2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
 - 2.1 ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 2.2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์

แนวคิดเชิงกลยุทธ์หรือในภาษาทางทหารจะเรียกว่ายุทธศาสตร์ (Strategy) เป็นสิ่งที่เริ่มต้นมาจากกิจการทางทหาร ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามีการบันทึกนักยุทธศาสตร์ทางการทหารไว้ในตำราพิชัยสงคราม เช่น ซุนวู (Sun Tzu) ซึ่งเป็นนักยุทธศาสตร์ชาวจีน มิยาโมโตะ มุซาชิ (Miyamoto Musashi) เป็นนักยุทธศาสตร์ชาวญี่ปุ่น และเกาดิลยา เป็นนักยุทธศาสตร์ชาวอินเดีย เป็นต้น

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นแกนสำคัญของการบุกเบิก ขัดเกลารวมและผลักดันให้มีการศึกษาด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการศึกษานโยบายธุรกิจไปสู่การมุ่งองค์กรโดยรวม

การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) จะมุ่งให้ความสนใจต่อความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมมากขึ้น (สมโภชน์ รติโอพาร และคณะ: 2544: 76)

ในการบริหารงานของภาคเอกชนหรือภาครัฐนั้น กล่าวได้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์มีวิวัฒนาการความเป็นมาตามขั้นตอนหรือระยะเวลาต่างๆ ดังต่อไปนี้ (ธนชัย ยมจินดา: 2548)

ระยะที่ 1 การวางแผนทางการเงิน (basic financial planning) เป็นระยะที่ธุรกิจเน้นการจัดการในลักษณะที่เน้นการดำเนินการตามแผนงบประมาณ (meet budget) โดยแต่ละหน่วยงานภายในจะจัดทำงบประมาณขึ้นและมีการจัดทำงบประมาณประจำปี เพื่อเป็นเครื่องมือในการวางแผนและควบคุม การควบคุมส่วนใหญ่จะเน้นที่การควบคุมปฏิบัติการต่างๆ ภายในของธุรกิจ โดยใช้เครื่องมือทางสถิติและการบัญชี ในหน่วยงานภาครัฐในช่วงเวลาแรกๆ ก็จะใช้แนวทางการวางแผนคล้ายกัน

ระยะที่ 2 การวางแผนที่เน้นทรัพยากร (forecast-based planning) เป็นระยะที่ธุรกิจจะเน้นที่การพยากรณ์อนาคต (predict the future) โดยมีการทำการพยากรณ์การเจริญเติบโตของธุรกิจเป็นระยะเวลาหลายปีในอนาคต และโดยใช้สถิติของอดีตเป็นตัวคาดการณ์การเจริญเติบโต ในระยะนี้จะมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน เพื่อความมั่นใจในการคาดการณ์การเจริญเติบโตและจะมีการจัดทำแผนระยะยาว 3-5 ปี การจัดสรรทรัพยากรธุรกิจยังเป็นไปในลักษณะคงที่ (static) คือการจัดสรรตามหลักการเดิมแบบหมวดหมู่ (incremental) โดยไม่ได้เน้นที่เป้าหมายหรือผลลัพธ์ของแผนงานและหรือการใช้งบประมาณ แต่เริ่มมีการให้ความสำคัญกับการจัดสรรในส่วนงบประมาณกับแผนงานที่เกินกว่า 1 ปี ส่วนขององค์กรภาครัฐก็มีความนิยมในการจัดทำแผนระยะยาว

ระยะที่ 3 การวางแผนที่เน้นปรับตัวกับสภาวะแวดล้อมภายนอก (externally oriented planning) สำหรับภาคเอกชนนั้นจะประสบกับปัญหาความเบื่อบรรยากาศที่จะต้องฝ่าฟันกับเรื่องการเมืองในองค์กร เพื่อให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับแผนระยะยาว ทำให้เกิดความสนใจที่จะคิดเชิงกลยุทธ์ โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการแข่งขันอย่างละเอียดรอบคอบ มีการเพิ่มความสนใจที่ตอบสนองต่อสภาวะของตลาดและการแข่งขัน และมีการประเมินทางเลือกกลยุทธ์ต่างๆ การจัดสรรทรัพยากรในช่วงนี้จึงเปลี่ยนมาเป็นการจัดสรรในลักษณะพลวัต (dynamic) ตามความจำเป็นของสถานการณ์ ในแง่การวางแผนก็จะมีวิเคราะห์ปัจจัยสภาวะแวดล้อมภายนอกอย่างละเอียดและรอบด้าน โดยมีจุดโฟกัสที่ตลาดและการตอบสนองความต้องการของลูกค้าเป็นสำคัญ

ระยะที่ 4 การจัดการหรือการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management)

จากประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้ฝ่ายบริหารตระหนักว่า แม้การมีแผนกลยุทธ์ที่ดีที่สุดก็ไม่อาจนำไปสู่ผลสำเร็จได้หากปราศจากการสนับสนุนของบุคคลภายใน จึงมีการปรับเปลี่ยนมาให้ความสำคัญที่แบบองค์การสร้างระบบสนับสนุนและบรรยากาศภายใน และทำการสร้างกลไกระบบการวางแผนและตัวแบบองค์การที่มีความยืดหยุ่นและอ่อนตัวสูงและรวมถึงการจัดสรรทรัพยากรในรูปแบบใหม่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาไปสู่สถานะของธุรกิจในการมีความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืน

1.1 ความหมายของกลยุทธ์

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550) ได้ให้ความหมายของคำว่า กลยุทธ์ หรือ Strategy เป็นคำศัพท์ในภาษากรีกสองคำรวมกันคือ “Stratos” ซึ่งหมายถึง “กองทัพ” และ “legei” ซึ่งหมายถึง “การนำหรือผู้นำ” เมื่อรวมกันกลยุทธ์จึงเป็นเรื่องของการวางยุทธศาสตร์บัญชาการรบเพื่อนำกองทัพเข้าทำลายล้างศัตรู โดยใช้บรรดาสรรพกำลังตลอดจนอุบายเล่ห์เหลี่ยมอันชาญฉลาดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดนั่นเอง

พิชิต เทพวรรณ (2554) กล่าวว่า “กลยุทธ์” หรือ Strategy มาจากภาษากรีกคือ “Strategy” มาจากภาษากรีกคือ “Strategos” โดยมีรากศัพท์มาจากทางการทหาร ซึ่งหมายถึงการเป็นแม่ทัพ (Generalship) ในการนำกองทัพ สำหรับคำว่า “กลยุทธ์” นั้น มีความหมายเดียวกันกับคำว่า “ยุทธศาสตร์” ซึ่งมักจะใช้กับกิจการหรือการบริหารงานในภาครัฐ อย่างไรก็ตามมีนักวิชาการที่ได้ศึกษาเรื่องของกลยุทธ์อีกหลายท่านที่ได้ให้ความหมายหรืออธิบายคำว่า “กลยุทธ์” ดังนี้

สเคอร์เมอร์ฮอร์น (Schermerhorn: 2002, อ้างใน พิชิต เทพวรรณ หน้า 52) ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์คือ แผนแม่บทหรือแผนปฏิบัติงานหลักที่สำคัญ ซึ่งองค์การใช้เป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางในการดำเนินงานในระยะยาว ตลอดจนเพื่อใช้สำหรับการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ยั่งยืน

พิตส์และไล (Pitts & Lei, 2002, อ้างใน พิชิต เทพวรรณ หน้า 52) อธิบายว่า กลยุทธ์หมายถึง ความคิด (Ideas) แผนงาน (Plans) การปฏิบัติการ (Actors) ต่างๆ ที่องค์การนำมาใช้ให้เกิดความสำเร็จเหนือกว่าคู่แข่ง ตลอดจนกลยุทธ์นั้นออกแบบเพื่อช่วยให้องค์การบรรลุผลสำเร็จและมีความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) โดยความเปรียบเทียบการแข่งขันนั้นมาจากความสามารถที่องค์การจะทำให้โดดเด่นและเหนือกว่าคู่แข่ง

มินซ์เบิร์ก (Mintzberg) (อ้างถึงใน สมโภชน์ รติโอพาร์ และคณะ: 2544: 77) ได้อธิบายความหมายของกลยุทธ์ไว้โดยใช้หลัก “FIVE Ps” ดังนี้

1. กลยุทธ์ คือแผน (Strategy is a plan) ซึ่งหมายความว่า เป็นความมุ่งหวังหรือเจตนารมณ์ มีลักษณะสำคัญคือ มีการกำหนดวิธีการดำเนินงานล่วงหน้า และมีการกำหนดจุดมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจน

2. กลยุทธ์ คือ การเดินหมาก (Strategy is a ploy) หมายถึง การเดินเกมหรือการใช้อุบายหรือการต่อรอง หรือการใช้กลยุทธ์นโยบายที่จะเอาชนะหรือรักษาความได้เปรียบหรือร่วมมือกับคู่แข่ง

3. กลยุทธ์ คือ แบบแผน (Strategy is a pattern) หมายถึง ความมุ่งหมายที่จะนำไปดำเนินตามเจตนารมณ์ที่ได้กำหนดไว้ในแผน

4. กลยุทธ์ คือ ฐานะหรือตำแหน่ง (Strategy is position) หมายถึง การพิจารณาสถานภาพขององค์กรว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมอย่างไร หรือพิจารณาองค์ประกอบตนว่าจะสัมพันธ์สอดคล้องกับช่องทางที่จะดำเนินกิจการอย่างเหมาะสมหรือไม่

5. กลยุทธ์ คือ การกำหนดภาพทางความคิด (Strategy is a perspective) หมายถึง การมององค์การร่วมกันของมวลสมาชิก ในด้านค่านิยม วัฒนธรรม และปรัชญาต่างๆ เพื่อสมาชิกจะได้ยึดถือปฏิบัติเป็นหลักและเป็นแนวทางเดียวกัน

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2547) กล่าวว่า iva กลยุทธ์ (Strategy) เป็นแผนการปฏิบัติที่กำหนดการจัดสรรทรัพยากรและกิจกรรมอื่นเพื่อจัดการกับสภาพแวดล้อม และช่วยทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้จริง

สรุปความหมายของกลยุทธ์หมายถึง แผนการดำเนินงานที่กำหนดจุดมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

1.2 ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์

มีนักวิชาการ ซึ่งเป็นนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ ดังนี้

สมยศ นาวิการ (2531) ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) iva หมายถึง กระบวนการของการกำหนดทิศทางระยะยาว จะเกี่ยวข้องกับ การกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กร และการดำเนินตามการตัดสินใจ เพื่อการบรรลุเป้าหมายระยะยาว และระยะสั้นขององค์กรซึ่งจะมีส่วนสำคัญอยู่ 2 ส่วน คือ การวางแผนกลยุทธ์ และการดำเนินการและการควบคุมกลยุทธ์

ธงชัย สันติวงษ์ (2535) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) ว่าหมายถึง การศึกษาการจ้ดวางกลยุทธ์องค์กร และการบริหารองค์การให้มีประสิทธิภาพภายใน 3 ด้าน คือ

1. การวางกลยุทธ์ต่อสภาพแวดล้อมภายนอก
2. การวางกลยุทธ์การบริหารภายในองค์กร
3. การวางกลยุทธ์การบริหารที่สอดคล้องกับสถานการณ์ตลอดเวลา

กลูคิก (Glueck) (อ้างถึงในพัชรภา มั่งชม 2540) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ กระบวนการของผู้บริหารที่ใช้ในการตัดสินใจภายใต้สภาวะการณ์ที่ประสบอยู่ในขณะนั้น โดยการพิจารณากลยุทธ์นั้นสามารถทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยดำเนินการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อก่อให้เกิดโอกาสและจัดอุปสรรคทั้งในปัจจุบันและอนาคต

พัชรภา มั่งชม (2540) กล่าวไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการตัดสินใจและปฏิบัติตามการตัดสินใจนั้นเพื่อหนทางนำไปสู่กลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ หรือกลยุทธ์ที่สามารถทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของธุรกิจได้ อาจจะเป็นเรื่องของการวางแผนหรือเรื่องสำคัญที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ นโยบาย กลยุทธ์ และหลักการต่าง ๆ ที่เป็นแนวทางหรือเป้าหมายของธุรกิจ การวิเคราะห์กลยุทธ์ทั้งหมดซึ่งต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำของธุรกิจในการดำเนินการ ตลอดจนจะต้องมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและมีการวิเคราะห์อย่างมีหลักเกณฑ์

พิชัย เสงี่ยมจิต (2542) ได้ให้ความหมายของการบริหารกลยุทธ์ว่าหมายถึง การบริหารเพื่อการจัดการ หรือการวางแผนที่มุ่งพิจารณาถึงทิศทางระยะยาวที่มีคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2542) ได้กล่าวถึงลักษณะการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) เป็นกระบวนการซึ่งรวมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน 3 ประการ คือ (1) การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic analysis) (2) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) และ (3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์และการควบคุม (Strategy implementation and control)

2. กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management process) หมายถึง ขั้นตอนการบริหารเพื่อให้บรรลุภารกิจ (Mission) ขององค์กร โดยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจ และกำหนดนโยบายขององค์กร ซึ่งประกอบด้วยลูกค้า (Customer) พนักงาน (Employee) ชุมชนในท้องถิ่น (Community) และผู้ถือหุ้น (Stockholder)

3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) เป็นศาสตร์และศิลป์ในการกำหนด (1) กลยุทธ์ (Strategy formulation) (2) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy implementation) และ (3) การประเมินกลยุทธ์ (Strategy evaluation)

เสน่ห์ จุ้ยโต (2545) กล่าวว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การบริหารหรือ การจัดการองค์การในลักษณะที่มีการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและองค์การทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยทั้งนี้จะเป็นการดำเนินการ หรือดำเนินนโยบายให้สอดคล้องกับโอกาสที่เปิดกว้างจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและ สอดคล้องกับจุดแข็งจุดอ่อนขององค์การ การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารอย่างมีระบบ เป็น การบริหารที่จะต้องอาศัยวิสัยทัศน์ (Vision) ของผู้นำองค์การ เป็นการบริหารอย่างมีการวางแผน และเป็นขั้นตอน มีการวิเคราะห์อย่างมีหลักเกณฑ์

นพ ศิริบุญนาค (2546) ได้ให้ความหมายของการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) ไว้ว่า หมายถึง ชุดของการตัดสินใจและการกระทำที่เกิดขึ้นในกระบวนการ กำหนดแผนและการปฏิบัติตามแผนที่ออกแบบขึ้นมาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ส่วนกลยุทธ์ (Strategic) หมายถึงสิ่งต่อไปนี้

1. แผนสำหรับอนาคต ซึ่งมีขนาดใหญ่ที่วางไว้สำหรับ ได้ตอบกับสภาพแวดล้อม ของการแข่งขัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
2. แผนการเดินเกมร์ขององค์การ (game plan)
3. กรอบความคิดสำหรับการตัดสินใจทางการจัดการ

ชลธิศ ชีระฐิติ (2548) ได้กล่าวถึงกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ (Strategy) ว่า หมายถึง แบบแผนที่ชี้นำปัจเจกบุคคลหรือองค์การในการปฏิบัติการในปัจจุบันหรืออนาคต ยุทธศาสตร์กล ยุทธ์เป็นแผนที่ชี้นำพฤติกรรมหรือปฏิบัติการของบุคคล องค์การหรือกลุ่มคนในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประเด็นต่าง ๆ แบบแผนที่ชี้นำพฤติกรรมหรือปฏิบัติการนี้มีกำเนิดมาจากความเข้าใจของมนุษย์ เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงรอบตัวและแนวโน้มทางประวัติศาสตร์ที่กำลังเกิดขึ้น

ธนชัย ชมจินดา (2548) กล่าวถึงการจัดการกลยุทธ์ (Strategic management) ว่าเป็นเรื่องของการกำหนดกรอบแนวคิด และแนวทางการดำเนินการให้กับองค์การในด้านของ เป้าหมาย แผนงานและวิธีการ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้้องค์การดำรงสถานะมี ความสามารถทางการแข่งขันที่เหนือกว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันและมีตัวแบบองค์การที่มี ความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมองค์การ สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายและพันธกิจ และบรรลุผลกำไรอย่างยั่งยืนในระยะยาว

สุริยะ วงศ์คงเทพา และคณะ (2548) ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ไว้ว่า หมายถึง การบริหารองค์การโดยรวมให้มีกลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์การแข่งขัน ตลอดจนมี ข้อได้เปรียบในการแข่งขันเหนือกว่ากิจการอื่น ๆ โดยจะต้องมีการศึกษา และวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์การ เพื่อสร้างแผนงานกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับโอกาสและ

อุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก และเหมาะสมกับจุดอ่อนและจุดแข็งขององค์กรนั้น ๆ เพื่อให้สามารถนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้บังเกิดผล และมีการติดตามประเมินผลเชิงกลยุทธ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมด้วย

กึ่งพร ทองใบ (2549) การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การวางแผน การดำเนินการ และการควบคุมในแนวทางที่มุ่งเน้นกลยุทธ์ คือ ความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานซึ่งจะช่วยให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

โกสินทร์ อินทวงศ์ (2548) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การบริหารเพื่อการจัดการหรือการวางแผนที่มุ่งพิจารณาถึงทิศทางระยะยาวอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

การบริหารเชิงกลยุทธ์จะมีลักษณะงานที่ผู้บริหารต้องทำ 2 ประการประกอบด้วย

1. การจัดวางกลยุทธ์ (Strategy formulation) ผู้บริหารจะต้องวิเคราะห์การจัดวางกลยุทธ์ 4 ปัจจัยคือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การวิเคราะห์ทรัพยากรภายใน การประเมินค่านิยมของคณะทำงาน และการพิจารณาถึงความรับผิดชอบที่พึงมีต่อสังคม

2. การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy implemental) เป็นวิธีการที่จะทำให้ภารกิจเคลื่อนตัวจากที่ตั้งไว้ในปัจจุบัน ให้ก้าวไปสู่ซึ่งต้องการจะไปให้ถึงอนาคต

เสนห์ จุ้ยโต (2556) ได้อธิบายว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นเทคนิคการจัดการสมัยใหม่ที่ให้หลักการจัดการตามสถานการณ์ กล่าวคือ ต้องคำนึงถึงปัจจัยสถานการณ์เป็นสำคัญ กล่าวคือ สถานการณ์เปลี่ยนก็จะทำให้กลยุทธ์เปลี่ยน

สรุป การบริหารเชิงกลยุทธ์หมายถึงการบริหารเพื่อการวางแผนการดำเนินงานในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

1.3 ความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารเชิงกลยุทธ์

1.3.1 ความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์

เนื่องจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ได้เกิดขึ้น รวมทั้งลักษณะขององค์กรที่จะต้องเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต และเงื่อนไขการแข่งขันใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้ปัจจัยหรือสาเหตุของความสำเร็จขององค์กรธุรกิจที่เคยมีมาในอดีตเริ่มเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น การมีกำลังการผลิตขนาดใหญ่แต่ไม่สามารถปรับปรุงการผลิตให้เปลี่ยนแปลงไปของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย หรือ ความสามารถ ขององค์กร ในการขยายตัวเข้าไปในอุตสาหกรรมต่าง ๆ จะไม่ใช่ สาเหตุสำคัญของความสำเร็จขององค์กรธุรกิจอีกต่อไป ดังนั้น ดังนั้นผู้บริหารขององค์กรธุรกิจเองก็จำเป็นต้องจะมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากแนวคิดหรือวิธีการในการบริหารแบบเดิมๆ ย่อมไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้เหมือนในอดีต ผู้บริหารในโลกยุคใหม่

จะต้องให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากสาเหตุดังกล่าว ดังนั้นการศึกษาทางด้านการบริหารกลยุทธ์จึงมีความสำคัญต่อผู้บริหารยุคใหม่ ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์นั้นมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ (พิศตรึงจ วัฒนสินธุ์ และ พสุ เดชะรินทร์ 2542)

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรธุรกิจอย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์กรมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ผู้บริหารต้องพึงตระหนักไว้ว่า สิ่งที่กำหนดไว้นั้นไม่ได้มีลักษณะที่คงที่เสมอไป แต่จะเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้น วิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กร จะต้องมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

2. การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อให้บรรลุถึงทิศทางและวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้น โดยมีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานนี้ องค์กรธุรกิจจะต้องทำการวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อคิดค้นแนวทางในการดำเนินงานที่เหมาะสมที่สุดท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ

3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ ครอบคลุมถึงการนำเอาวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานที่ได้เกิดขึ้นมาประยุกต์ใช้ และปฏิบัติเพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้

4. การวางแผนและการประยุกต์ใช้กลยุทธ์สำหรับธุรกิจเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารองค์กร เมื่อเทียบกับหน้าที่อื่นๆ ที่ผู้บริหารต้องรับผิดชอบ ความสามารถของผู้บริหารในการกำหนดแนวทางในการดำเนินธุรกิจ การจัดทำและปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ จัดเป็นหน้าที่ซึ่งมีความสำคัญเป็นอันดับต้น รวมทั้งเป็นหน้าที่ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานในระยะยาวขององค์กร ดังนั้นสามารถกล่าวได้ว่ากลยุทธ์และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่ดีนั้นสามารถใช้เป็นเครื่องมือวัดถึงความสามารถในการบริหารของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี

5. การบริหารเชิงกลยุทธ์และการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์มักมีความเกี่ยวข้องกัน หรือมีผลต่อทิศทางในการดำเนินงานในระยะยาวขององค์กร

6. การบริหารเชิงกลยุทธ์และการตัดสินใจทางด้านกลยุทธ์มักเป็นความพยายามในการได้มาซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์กรธุรกิจ ความได้เปรียบทางการแข่งขันนี้สามารถเกิดขึ้นจาก การนำเสนอสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ การนำเสนอสินค้าที่มีคุณค่าเหมาะสมกับราคาที่ต่ำสุด

7. การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ขององค์กรซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การเสาะแสวงหาทรัพยากรหรือความสามารถหลักที่จำเป็นต้องใช้สำหรับการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน

8. การตัดสินใจทางกลยุทธ์ยังเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในระดับต่าง ๆ ขององค์กร โดยการดำเนินงานในระดับต่าง ๆ ขององค์กรจะต้องสอดคล้องและเกื้อหนุนต่อกกลยุทธ์ขององค์กร และความสามารถในการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานเป็นสาเหตุสำคัญสำหรับความล้มเหลวขององค์กร

9. กลยุทธ์ขององค์กรไม่เพียงพที่จะเกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อมภายนอกและปัจจัยภายในขององค์กรเท่านั้น แต่คำนึงถึงทัศนคติ ความคาดหวังของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร (Stakeholder) มีผลต่อกลยุทธ์ ซึ่งบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ครอบคลุมตั้งแต่ ผู้ถือหุ้น ผู้บริหารระดับสูง สังคม รัฐบาล พนักงาน เป็นต้น

กึ่งพร ทองใบ (2549) มีความเห็นเพิ่มว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อองค์กร ดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ทำให้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร
2. การบริหารเชิงกลยุทธ์ทำให้มีการคำนึงถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรอย่างกว้างขวาง
3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ทำให้มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
4. การบริหารเชิงกลยุทธ์มุ่งเน้นทั้งประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness)

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2550) กล่าวถึงลักษณะความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ (The nature and importance of strategic management) การบริหารเชิงกลยุทธ์จะกำหนดโครงสร้างงานเกี่ยวกับสถานการณ์ขององค์กร การสร้าง และการประยุกต์ใช้กลยุทธ์ กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจองค์กร ภารกิจ เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ จุดแข็ง จุดอ่อน เมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง การบริหารเชิงกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับการประเมินอิทธิพลด้านสภาพแวดล้อม และการปรับกลยุทธ์ขององค์กรให้ตอบสนองกับสิ่งแวดล้อมนั้น ซึ่งการบริหารกลยุทธ์มีความสำคัญคือ

1. ช่วยผู้บริหารให้สามารถสำรวจปัญหาและความสามารถพื้นฐานขององค์กร และการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์

2. ผลลัพธ์จากกระบวนการจะกำหนดทิศทางที่ชัดเจนสำหรับพนักงาน
ทำให้ห้องค์การสามารถตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทั้งภายในและผู้เกี่ยวข้องับบริษัทจากภายนอก
3. ช่วยปรับปรุงให้เกิดการประสานระหว่างกิจกรรมและการจัดสรรทรัพยากรใน
ทุกระดับ
4. ทำให้ผู้บริหารสามารถทราบถึงทิศทางและความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้
ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถคาดคะเนได้

ชลธิศ ชีระวุฒิ (2548) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยทั้งผู้นำฝ่ายการเมืองและผู้บริหารระดับสูงขององค์กร
ภาครัฐ
2. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการนำหน่วยงานภาครัฐไปสู่ทิศทางหรือจุดมุ่งหมาย
อันเป็นที่พึงปรารถนา
3. เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน และช่วยในการ
กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานมีความกระตือรือร้นและสร้างความร่วมมือเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน
ต่าง ๆ ของภาครัฐและระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชนและภาคสังคมอื่น ๆ ให้มีมากขึ้น

ปีเตอร์ และ วอเตอร์แมน (อ้างถึงใน สมโภชน์ รัตติโอพาร์ และคณะ 2544
หน้า 78) จากผลการวิจัยของเขาทั้งสองสามารถสรุปถึงความสำคัญของกลยุทธ์ได้ว่าการบริหารงาน
ของบริษัทที่ดีเด่นจะมีคุณลักษณะที่เป็นแก่นอยู่ 4 อย่าง คือ

1. การบริหารเพื่ออนาคต คือ การคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ และมีการมองการณ์ไกลอย่าง
มีทิศทาง
2. การวางแผนกลยุทธ์เพื่อการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน
3. การสร้างวัฒนธรรมองค์กร พนักงานมักมีความผูกพันกับค่านิยมของบริษัท
4. การสร้างความคล่องตัว บริษัทที่ดีเด่นมักจะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทาง
สภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างดีที่สุด

เสนห์ จุ้ยโต (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ไว้ 3 ข้อ
คือ

1. ช่วยสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ผู้จัดต้องคิดค้นหากกลยุทธ์หรือให้ได้มา
ซึ่งชัยชนะเหนือคู่แข่ง การคิดที่ดีกว่า คือ หนทางแห่งความสำเร็จในการจัดการเชิงกลยุทธ์
2. ช่วยพัฒนาองค์กรสู่ความสำเร็จ ผู้จัดต้องดำเนินการจัดการองค์การให้มี
ประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ฉะนั้นความสำเร็จของการจัดการก็อยู่ที่การบรรลุเป้าหมายที่ได้
กำหนดไว้ และมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประหยัดด้วย

3. ช่วยนำพาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ผู้จัดการต้องดำเนินการจัดการองค์การสู่ความเป็นแชมป์ เป็นที่หนึ่ง ไม่เป็นสองรองใคร การนำเอาวิธีการเปรียบเทียบกับหน่วยงานที่ดีที่สุด (Best Practice) เพื่อพัฒนาองค์การสู่แชมป์ที่เป็นสำคัญ การจัดการเชิงกลยุทธ์จุดเน้นที่สำคัญก็คือ อันดับต้นๆ หรือแชมป์เมื่อเทียบกับคู่แข่ง

กล่าวโดยสรุปการบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อองค์กร ทั้งองค์การภาครัฐและเอกชน เพราะการบริหารเชิงกลยุทธ์นั้นเป็นเครื่องมือเพื่อนำองค์การก้าวเดิน ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) และเพื่อประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อม ด้วยกระบวนการอย่างเป็นระบบ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งผู้บริหารทุกระดับต้องเข้าใจเป้าหมายขององค์กร และต้องเข้าไปมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียเป็นสำคัญ

1.2 ประโยชน์ของการบริหารเชิงกลยุทธ์

การบริหารเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อองค์กรต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และสามารถปรับแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมขององค์กรได้อย่างเหมาะสม โดยสามารถสรุปประโยชน์ของการบริหารกลยุทธ์ได้ ดังนี้ (สมบุญ จันทร์สว่าง 2549:16)

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาแนวคิดของตนเองได้
2. การบริหารเชิงกลยุทธ์ทำให้องค์กรมีผลผลิตมากขึ้น และช่วยปรับปรุงการดำเนินงานด้านการเงินได้ในระยะยาว
3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ทำให้ผู้บริหารคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตได้
4. การบริหารเชิงกลยุทธ์ทำให้ผู้บริหารสร้างช่องทางสื่อสารภายในองค์กรทั้งแนวดิ่งและแนวราบ
5. การประสานงานโดยรวมภายในองค์กรทั้งหมดดีขึ้น
6. การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยเอื้อให้เกิดนวัตกรรมได้
7. การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นการวางแผนล่วงหน้า ซึ่งเป็นการวางแผนล่วงหน้า ซึ่งเป็นการวางแผนอย่างมีเหตุผลและหลักการ

ธนชัย ชมจินดา (2548) กล่าวว่าไว้ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ก่อให้เกิดประโยชน์และมีความสำคัญ ดังนี้

1. ช่วยให้องค์กรคิดอย่างเป็นระบบ โดยการพิจารณานำเอาปัจจัยต่างๆ ของสถานะแวดล้อมมาเป็นประเด็นพิจารณาว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางอย่างไรและจะส่งผลกระทบต่ออะไรต่อการดำเนินภารกิจขององค์กร

2. ช่วยให้องค์กรมีกรอบ บทบาทและจุดหมายที่แน่นอน โดยองค์กรจะกำหนดจุดมุ่งหมายในรูปของ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และปรัชญา เพื่อแจ้งและอธิบายบทบาทขององค์กรต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ (stakeholders) เพื่อทราบถึงบทบาทและจุดมุ่งหมายอย่างเป็นทางการที่องค์กรจะใช้ในแนวทางในการกำกับใช้ทรัพยากรอย่างต่อ้องค์กรและเชิญชวนให้กลุ่มหรือฝ่ายต่าง ๆ เพื่อร่วมกันสนับสนุนภารกิจขององค์กรดังกล่าว

3. ช่วยให้องค์กรมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานชัดเจนด้านแผนงานต่าง ๆ โดยองค์กรจะทำการกำหนดเป้าหมายในระดับต่างๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว และมีแผนงานของฝ่ายต่าง ๆ ภายในองค์กรที่ถูกคิดขึ้นมาอย่างมีการประสานพลังของฝ่ายต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายโดยมีชัยชนะทางการแข่งขัน

4. ช่วยให้องค์กรเน้นการพัฒนาและสร้างศักยภาพทางการแข่งขัน โดยองค์กรมีจุดมุ่งหมายชัดเจน ในการสร้างศักยภาพทางการแข่งขันของหน่วยงานตามหน้าที่ทางธุรกิจ (functional department) หรือฝ่ายต่าง ๆ ภายในว่าฝ่ายใดหรือใครควรจะต้องมีทักษะความรู้ความสามารถและการปฏิบัติตนอย่างไรที่จะช่วยเสริมบทบาทด้านการแข่งขันขององค์กร

5. ช่วยให้องค์กรมีแนวทางการดำเนินการที่เน้นการสร้างตัวแบบขององค์กรที่เหมาะสมกับสถานะแวดล้อม โดยองค์กรจะทำการประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนืองว่าตัวแบบขององค์กรที่ทำให้อยู่ในรูปของระบบกระบวนการ โครงสร้างและวิธีการดำเนินการนั้นยังสามารถตอบสนองต่อสถานะแวดล้อมขององค์กรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนืองหรือไม่

6. ช่วยให้องค์กรดำรงสถานะของการมีความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยองค์กรจะเน้นการปรับตัวอย่างต่อเนื่องของส่วนต่าง ๆ ภายในทั้งด้านทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยี เป้าหมาย และกระบวนการในการดำเนิน

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2542) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Benefits of strategic management) ไว้ดังนี้

1. ช่วยปรับปรุงการสื่อสารให้ดีขึ้น (Improved communication)
2. มีผลผลิตมากขึ้น (Greater productivity)
3. ช่วยความเข้าใจในการทำงาน (Improved understanding)
4. ทำให้กลยุทธ์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (More effective strategies)
5. การเพิ่มความรับผิดชอบ (Enhanced commitment)

6. ผลผลิตสูงขึ้น (Higher productivity)

7. ทำให้ธุรกิจมีอำนาจ มีความคิดริเริ่ม การคาดการณ์ล่วงหน้า (Allow firm to influence, initiate, and anticipate)

8. ทำให้ธุรกิจมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าแทนที่จะมีการแก้ไขปัญหาภายหลัง (Be proactive rather than reactive)

นพ ศรีบุญนาท (2546) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเชิงกลยุทธ์ไว้ดังนี้

1. เพิ่มขีดความสามารถของกิจการในการป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น
2. เน้นการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์โดยกลุ่มบนพื้นฐานทางเลือกที่เป็นไปได้มากที่สุด
3. ทำให้พนักงานเกิดความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างผลผลิตกับรางวัล
4. ลดความเหลื่อมล้ำซ้ำซ้อนในกิจกรรมต่างๆ ระหว่างพนักงาน เนื่องจากการมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับความแตกต่างในบทบาทของพนักงาน

5. ลดปัญหาการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

พัชรภา มั่งชม (2540) การบริหารเชิงกลยุทธ์ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร คือ

1. ช่วยให้องค์กรมีวัตถุประสงค์ และกำหนดทิศทางในอนาคตที่ชัดเจน ทำให้ผู้บังคับบัญชาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ช่วยสร้างความสอดคล้องของการดำเนินการภายในการบริหาร ทำให้หน่วยงานขององค์กรมุ่งไปสู่วัตถุประสงค์เดียวกัน

3. เปิดโอกาสให้ผู้บริหารในระดับต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการบริหาร ทำให้ได้พัฒนาความคิดและช่วยลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้

4. ช่วยให้องค์กรสามารถคาดการณ์ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรที่เกิดขึ้นในอนาคต

5. ช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถบริหารองค์กรได้อย่างกว้างขวาง ทำให้ช่วยลดความเสี่ยงได้

สุริยะ วงศ์คงคาเทพ (2548) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้บริหารตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงเห็นโอกาสใหม่ๆ เห็นข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น ทำให้องค์กรสามารถอยู่รอด เปรียบกับการเปลี่ยนแปลงตลอดจนปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

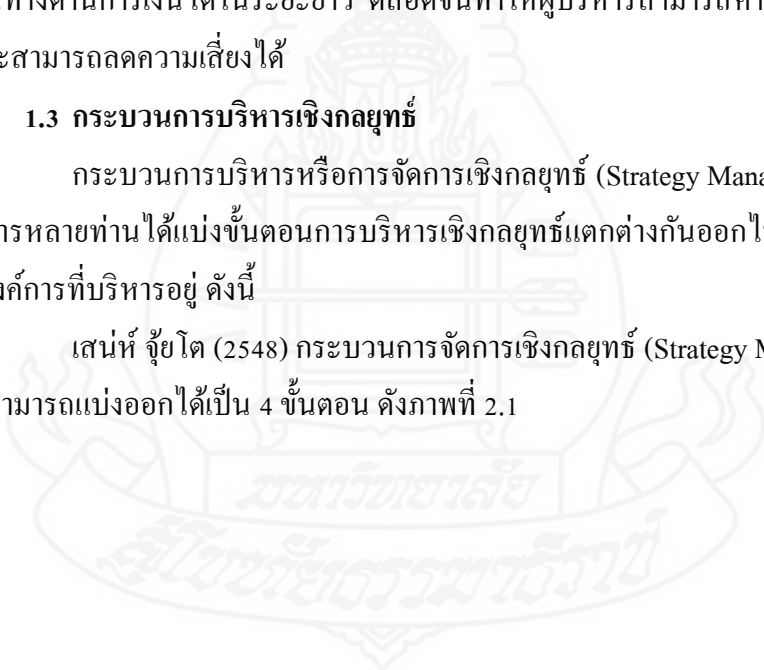
2. ช่วยให้องค์กรโดยรวมมีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน เห็นถึงแนวทางที่สำคัญที่องค์กรจะต้องปฏิบัติ ทำให้องค์กรนั้น ๆ แข็งแกร่งประสบความสำเร็จและเติบโตต่อไปได้
3. ทำให้องค์กรสามารถสร้างผลตอบแทนที่สูงกว่าคู่แข่งขึ้น เนื่องจากมีข้อได้เปรียบในการแข่งขันที่เหนือกว่าและยั่งยืนกว่า
4. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถยกระดับผลการปฏิบัติงานขึ้นมาได้ คือองค์กรจะสามารถบรรลุทั้งประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ถ้ามีการบริหารกลยุทธ์ที่ถูกต้องเหมาะสมทั้งการกำหนดกลยุทธ์ การนำแผนกลยุทธ์ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการควบคุมติดตามผล
5. ช่วยให้ผู้บริหารมีการทำงานในลักษณะเชิงรุกมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับและป้องกัน

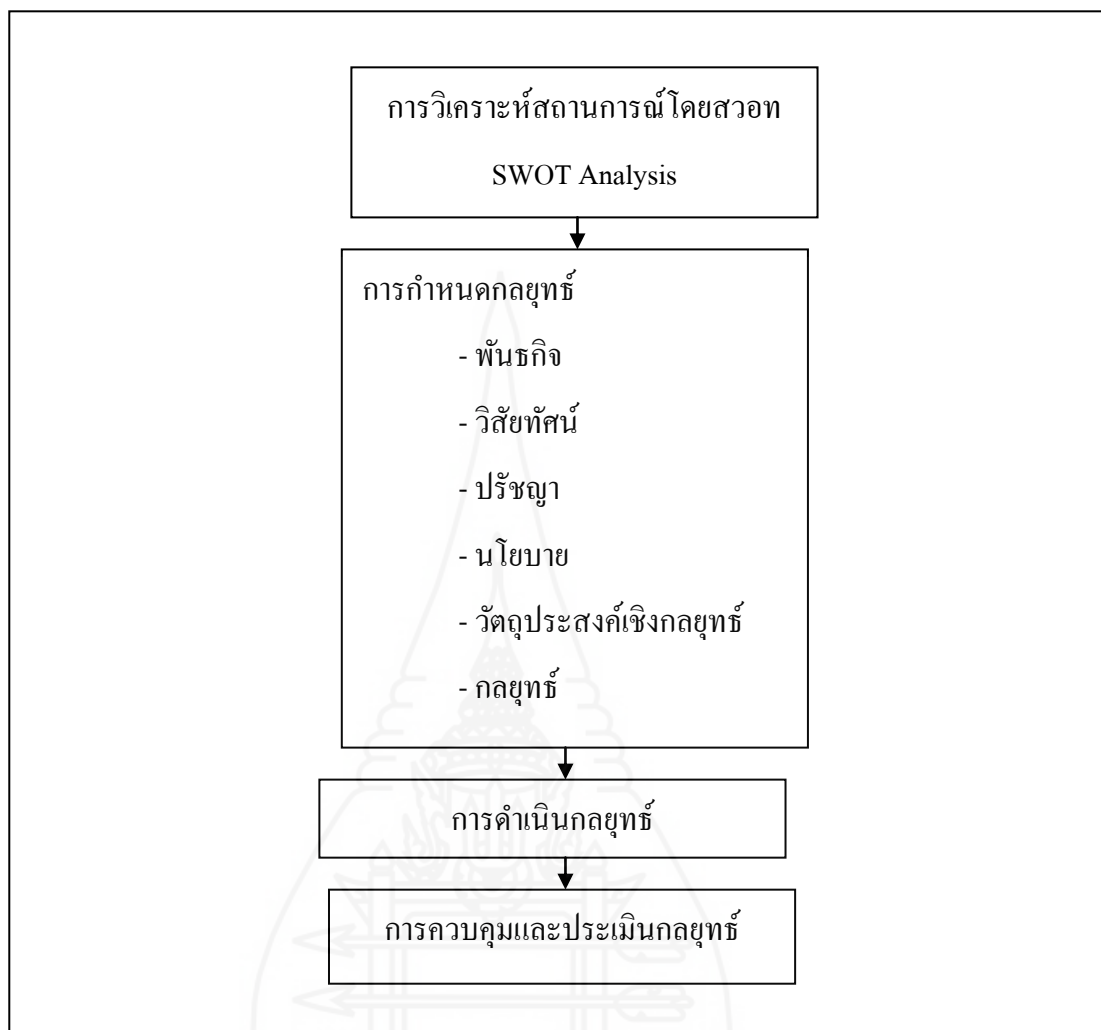
กล่าวโดยสรุป ประโยชน์ที่เกิดจากการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือทำให้องค์กรได้ปฏิบัติตามแผนแนวทางและจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน ทำให้การคิดอย่างเป็นระบบส่งผลให้กลยุทธ์มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น องค์กรมีผลผลิตมากขึ้น และยังเป็นการช่วยปรับปรุงการดำเนินงานทางด้านการเงินได้ในระยะยาว ตลอดจนทำให้ผู้บริหารสามารถคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตและสามารถลดความเสี่ยงได้

1.3 กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

กระบวนการบริหารหรือการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategy Management Process) มีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งขั้นตอนการบริหารเชิงกลยุทธ์แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับลักษณะงานหรือองค์กรที่บริหารอยู่ ดังนี้

เสน่ห์ จุ้ยโต (2548) กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategy Management Process) สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

ที่มา: เสน่ห์ จุ้ยโต (2548) “วิสัยทัศน์การจัดการเชิงกลยุทธ์” ใน การจัดการเชิงกลยุทธ์ ในภาครัฐกิจ

จากภาพสามารถอธิบายได้ว่าการจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการให้เป็นสายโซ่สอดคล้องสัมพันธ์กัน 4 ประการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ โดยสวอท (SWOT Analysis) การจัดการเชิงกลยุทธ์เริ่มต้นจากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมจากภายในและภายนอกองค์กรว่ามีผลอย่างไรต่อองค์กร โดยใช้การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคหรือข้อจำกัดขององค์กร กล่าวคือ โอกาส (Opportunity = O) หมายถึง สถานการณ์ภายนอกที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร อุปสรรคหรือข้อจำกัด (Threats = T) หมายถึง สถานการณ์

ภายนอกที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร การวิเคราะห์เพื่อประเมินองค์กร โดยพิจารณาจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่อยู่ภายในองค์กร กล่าวคือ จุดแข็ง (Strength = S) หมายถึง ข้อได้เปรียบภายในองค์กรที่จะช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ได้ จุดอ่อน (Weakness = W) หมายถึง ข้อเสียเปรียบภายในองค์กร ซึ่งทำให้องค์กรไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ ในขั้นตอนแรกนี้เรียกว่า การวิเคราะห์สวอต (SWOT Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์ เป็นขั้นตอนการกำหนดภารกิจและวิสัยทัศน์รวมทั้งปรัชญาและนโยบาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภารกิจหรือ พันธกิจ (Mission) หมายถึง ขอบข่ายธุรกิจที่องค์กรจะผลิตสินค้าและบริการในอนาคต ภารกิจจะคู่กับองค์การวิสัยทัศน์ (Vision) จะคู่กับผู้นำองค์กร ภารกิจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับทิศทางในการผลิตสินค้าและบริการขององค์กรไปสู่อนาคต เป็นการกำหนดเส้นทางเดินหรือแผนที่นำทาง (road map) ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ส่วนวิสัยทัศน์เป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้นำองค์กรมองอนาคตเป็นอย่างไร ในการจัดการเชิงกลยุทธ์นั้นวิสัยทัศน์ของผู้นำในองค์กรนับว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จ/ความล้มเหลวของการบริหารองค์กร วิสัยทัศน์ หมายถึง การมองไปข้างหน้าหรือการมองไปในอนาคตของผู้นำองค์กร วิสัยทัศน์มิใช่การสร้างฝันแต่เป็นการประเมินทิศทางเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในอนาคต อันจะมีผลเป็นทั้ง โอกาสและภัยอันตรายต่อองค์กร

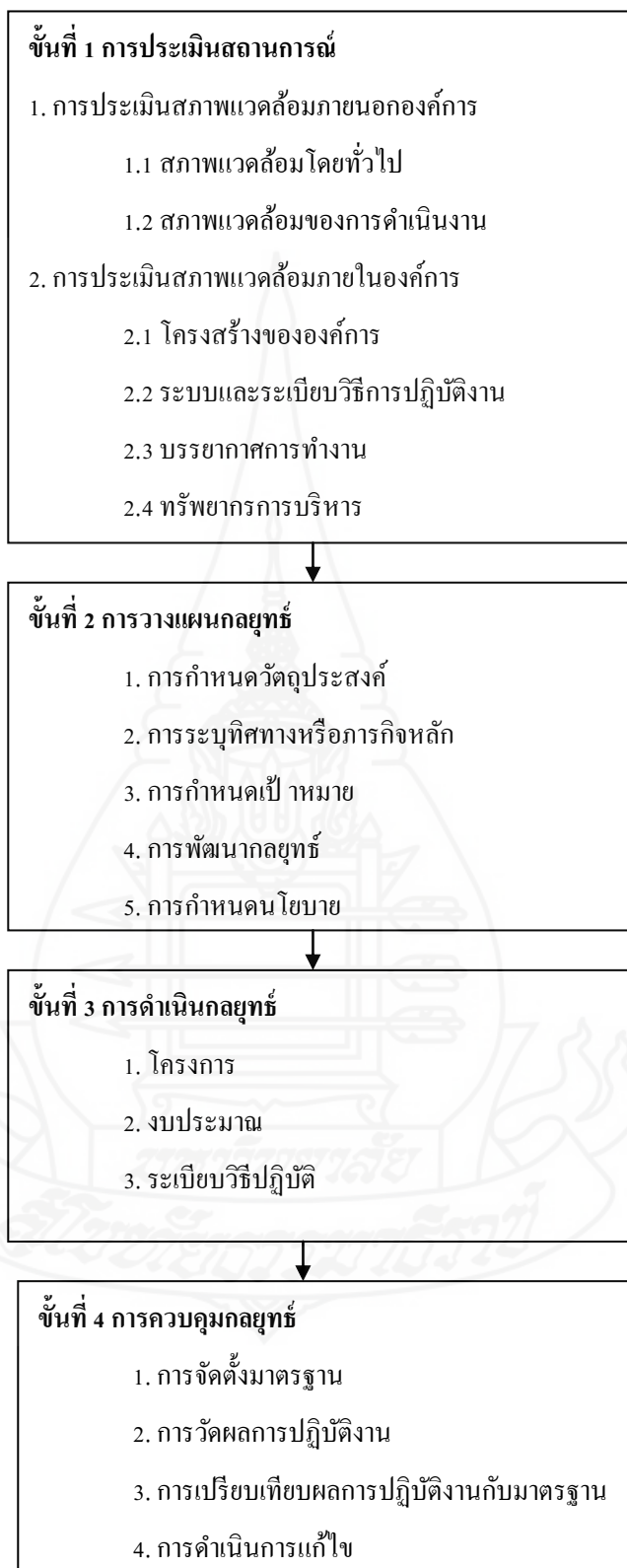
วิสัยทัศน์แตกต่างกับการสร้างฝันในประเด็นสำคัญคือ การสร้างฝันเป็นการสร้างในสิ่งที่อยากได้โดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงของความเป็นไปได้ และไม่มีการประเมินสถานการณ์อย่างเป็นระบบ ส่วนวิสัยทัศน์เป็นการประเมินผลในอนาคตทั้งระยะสั้นและระยะยาว ผู้มีวิสัยทัศน์ดีมักจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และได้เห็นโลกทัศน์ที่กว้างไกลและมีจิตวิเคราะห์ (Critical mind) อยู่ในตัว ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์มี 2 ประเภท คือ ประเภทแรก เป็นบุคคลที่เห็นการณ์ไกล หรือมีวิสัยทัศน์ โดยอาศัยสามัญสำนึกหรือความฉลาดของตน ประกอบกับการได้เห็นโลกกว้าง ประเภทที่สอง เป็นบุคคลที่มีการศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่นๆ อย่างเป็นระบบและมีหลักเกณฑ์ โดยมีฐานของข้อมูลสารสนเทศ (Information) สนับสนุน บุคคลประเภทที่สองนี้ถ้ามีคุณสมบัติของบุคคลประเภทแรกแล้ว ก็ยิ่งจะทำให้วิสัยทัศน์มีความนุ่มลึกและใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงยิ่งขึ้น องค์กรที่ดีนั้นผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ และสามารถถ่ายทอดหรือแปลงวิสัยทัศน์ออกมาเป็นภารกิจขององค์กร อันตรายขององค์กรที่ไม่มีวิสัยทัศน์เมื่อองค์กรสิ้นผู้นำก็จะกลายเป็นองค์กรที่ขาดชีวิตและวิญญาณ และขาดทิศทาง

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดการดำเนินกลยุทธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้ การดำเนินกลยุทธ์หรือการนำเอากลยุทธ์แปลงสู่การปฏิบัติ (Implement) หลังจากกำหนดกลยุทธ์แล้ว ต้องมีการรวมพลังของทุกแผนกงานทุกคนภายในองค์กร เพื่อความสำเร็จในวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ การแปลงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติจำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้นำขององค์กรเป็นสำคัญ ผู้นำองค์กรต้องมีภาวะผู้นำที่ดีพอ จึงจะทำให้การดำเนินกลยุทธ์ประสบความสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 4 การควบคุมประเมินกลยุทธ์ ให้เป็นไปตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้

กึ่งพร ทองใบ (2549) ได้แบ่งกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็น 4 ขั้นตอน
ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงการแบ่งกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็น 4 ขั้นตอน

ที่มา : กิ่งพร ทองใบ (2549) กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ

จากภาพ กิ่งพร ทองใบ ได้แบ่งกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การประเมินสถานการณ์ 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) การดำเนินกลยุทธ์ และ 4) การควบคุมกลยุทธ์ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การประเมินสถานการณ์

การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นวิธีการบริหารที่คำนึงถึงความสอดคล้องเหมาะสมขององค์การกับสภาพแวดล้อม ขั้นตอนแรกของการบริหารกลยุทธ์เป็นการพิจารณาถึง โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ขององค์กรโดยการประเมินจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร และการพิจารณาจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ขององค์กรโดยประเมินจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร การพิจารณาดังกล่าวจึงรวมเรียกว่าเป็นการวิเคราะห์ SWOT (SWOT analysis) ซึ่งอักษรย่อ SWOT มีความหมาย ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths) หมายถึง ลักษณะเด่นทางการดำเนินงานหน้าที่ต่างๆ ภายในองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การตลาด การบัญชี การเงิน บุคลากร ลักษณะเช่นนี้เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จขององค์กร

จุดอ่อน (Weaknesses) หมายถึง การดำเนินงานที่องค์กรไม่สามารถกระทำได้ดี อันเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จขององค์กร องค์กรจึงต้องหาทางแก้ไขจุดอ่อนที่เกิดขึ้นภายในองค์กร

โอกาส (Opportunities) หมายถึง ช่องทางที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์กรที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

อุปสรรค (Threats) หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่ก่อให้เกิดปัญหาหรือเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

อุปสรรคจึงเป็นสิ่งคุกคามองค์กรสำหรับกิจกรรมในการประเมินสถานการณ์ขององค์กร มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร (External environment analysis)
สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร (External environment) หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่ภายนอกองค์กร สิ่งเหล่านี้ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรไม่สามารถควบคุมได้ แต่จำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ขององค์กรให้สอดคล้องและเหมาะสม สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป (General environment analysis) เป็นสิ่งที่ไม่มีความกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานในระยะสั้นขององค์กร แต่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจระยะยาวขององค์กร สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี การเมืองและกฎหมาย หรืออาจเรียกสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปว่า สภาพแวดล้อมที่ห่างไกล (Remote environment)

(2) สภาพแวดล้อมของการดำเนินงาน (Task environment) สภาพแวดล้อมของการดำเนินงานเป็นสิ่งที่มีความกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานขององค์กร แต่เป็นสิ่งที่อยู่นอกองค์กร ซึ่งอาจเรียกว่า อุตสาหกรรม (Industry) สภาพแวดล้อมประเภทนี้ ได้แก่ คู่แข่งขัน ลูกค้า ผู้จำหน่ายวัตถุดิบ ผู้ถือหุ้น / เจ้าหนี้ กลุ่มผลประโยชน์ สหภาพแรงงาน สมาคมการค้า สาธารณชน และรัฐบาล สภาพแวดล้อมนี้เรียกอีกอย่างว่า สภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน (Competitive environment)

1.2 การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal environment analysis)

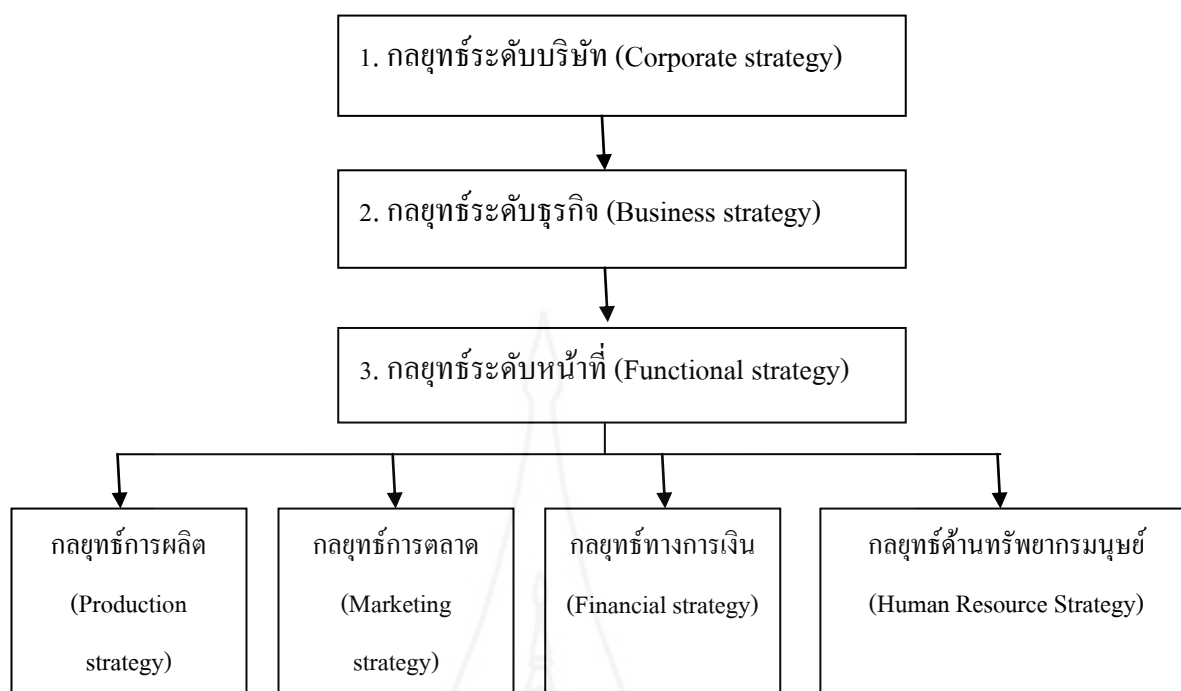
สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal environment) หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่ภายในองค์กรที่ผู้บริหารสามารถควบคุมได้ สิ่งเหล่านี้ได้แก่ 1) โครงสร้างขององค์กร 2) ระบบและระเบียบวิธีปฏิบัติงาน 3) บรรยากาศการทำงาน และ 4) ทรัพยากรการบริหาร

การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กรจะทำให้ผู้บริหารทราบจุดแข็งและจุดอ่อนในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งผู้บริหารโดยทั่วไปจะพยายามปรับปรุงลักษณะเด่นของการดำเนินการให้เพิ่มขึ้น และพยายามลดจุดอ่อนต่างๆ ให้ลดลง ด้วยการกำหนดขอบเขตการดำเนินงานขององค์กรอย่างเหมาะสมภายใต้สภาพแวดล้อมภายในองค์กร

ขั้นที่ 2 การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic planning) หมายถึง การพัฒนาแผนระยะยาวขององค์กรบนรากฐานของโอกาสและอุปสรรคจากการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก จุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรจากการประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

การวางแผนกลยุทธ์ที่ดีมักอาศัยแนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific problem solving) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ 1) การระบุปัญหา 2) การแสวงหาข้อมูล 3) การระบุทางเลือก 4) การประเมินทางเลือก และ 5) การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด

การวางแผนกลยุทธ์ เป็นการวางแผนระยะยาวขององค์กรบนรากฐานของการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของกิจการจากการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน ประกอบกับการแสวงหาโอกาสและอุปสรรคจากการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก การวางแผนด้านกลยุทธ์ขององค์กรต้องคำนึงถึงการแข่งขันขององค์กรกับองค์กรอื่นด้วย แผนด้านกลยุทธ์ขององค์กรจำแนกได้เป็น 3 ระดับ ซึ่งแต่ละระดับมีความสัมพันธ์กัน ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 แสดงความสัมพันธ์ในการบริหารเชิงกลยุทธ์ 3 ระดับ

ที่มา : กิ่งพร ทองใบ (2549) กลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ หน้า 24

1. การวางแผนกลยุทธ์ระดับบริษัท มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทิศทางและภารกิจหลักขององค์การธุรกิจโดยส่วนรวม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรในระดับบริษัท กลยุทธ์ระดับบริษัทมี 3 ประเภท คือ กลยุทธ์เสถียรภาพ กลยุทธ์การเจริญเติบโต และกลยุทธ์การตัดทอน

2. การวางแผนกลยุทธ์ระดับระดับธุรกิจ มีวัตถุประสงค์มุ่งที่การระบุน่วยธุรกิจเชิงกลยุทธ์ (Strategic Business Unit หรือ SBU) และการวิเคราะห์ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) ในอุตสาหกรรมกลยุทธ์ระดับธุรกิจ คือ การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์การสร้างความแตกต่าง กลยุทธ์ความเป็นผู้นำต้นทุน และกลยุทธ์การตอบสนองทันที

3. การวางแผนกลยุทธ์ระดับหน้าที่ มีวัตถุประสงค์ที่การปฏิบัติหน้าที่ทางธุรกิจ เพื่อสร้างคุณค่าให้แก่ลูกค้า ได้แก่ กลยุทธ์ทางการผลิต การตลาด การเงิน และทรัพยากรมนุษย์

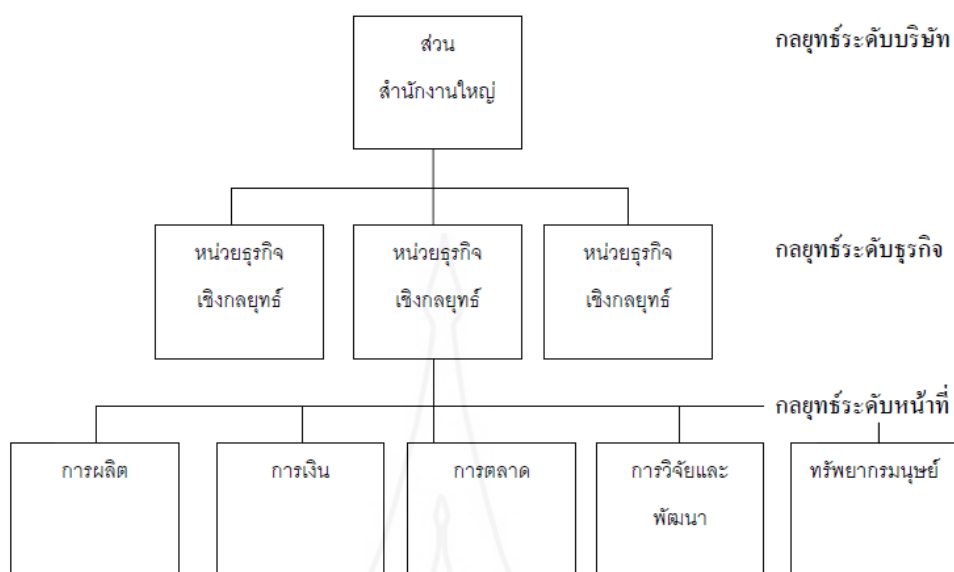
ขั้นที่ 3 การดำเนินกลยุทธ์ (Strategic implementation) เป็นการนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้แปลงไปสู่การกระทำโดยการวางแผนการดำเนินงานหรือปฏิบัติการอย่างละเอียดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

หัวใจของการดำเนินกลยุทธ์ขึ้นอยู่กับความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์กับการจัดการโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กร เพราะถ้าพึ่งเพียงการกำหนดกลยุทธ์ที่ดีเลิศจะไม่มีคุณค่าเลย หากไม่มีการนำกลยุทธ์นั้นไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งการปฏิบัติตามกลยุทธ์ต้องอาศัยปัจจัยทางด้านโครงสร้างองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร โดยโครงสร้างองค์กร (Organization structure) หมายถึงการแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้าน การแบ่งแผนกงาน ตลอดจนการประสานงานและสายใยการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร ส่วนวัฒนธรรมขององค์กร (Organization culture) ที่มีมาจากระบบคุณค่า ความเชื่อ ปรัชญา และอุดมการณ์ของบุคคลภายในองค์กรที่รวมกันจนกลายเป็นลักษณะแนวทางการประพฤติปฏิบัติภายในองค์กร

การดำเนินกลยุทธ์จะเกี่ยวกับการแปลงกลยุทธ์และนโยบายไปสู่การกระทำด้วยการพัฒนาแผนการดำเนินงานในรายละเอียดในรูปของ โครงการ (Project) งบประมาณ (Budget) และระเบียบวิธีปฏิบัติงาน (Procedure) ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดำเนินกลยุทธ์ มักจะเกี่ยวข้องกับการจัดสรรทรัพยากรขององค์กร โดยผู้บริหารระดับกลางและระดับต้นต้องเข้ามาร่วมรับผิดชอบในการดำเนินกลยุทธ์ขององค์กรภายใต้แนวทางที่ผู้บริหารระดับสูงได้วางไว้

ขั้นที่ 4 การควบคุมกลยุทธ์ (Strategic controlling) หมายถึง การติดตามประเมินผลการดำเนินกลยุทธ์ขององค์กร โดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความจำเป็น ซึ่งการควบคุมกลยุทธ์นั้นต้องอาศัยข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ที่ชัดเจนและทันที เพื่อการนำไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์แล้วหาทางป้องกันหรือแก้ไขอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการควบคุมกลยุทธ์

สมยศ นาวิการ (2535) ได้กล่าวถึงลำดับของกลยุทธ์ว่า โดยทั่วไปบริษัทที่มีหน่วยธุรกิจหลายหน่วยจะมีระดับของกลยุทธ์อยู่สามระดับด้วยกัน คือ 1) กลยุทธ์ระดับบริษัท 2) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ และ 3) กลยุทธ์ระดับหน้าที่ ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 ลำดับของกลยุทธ์

ที่มา : สมยศ นาวิการ (2535) การบริหารเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ (หน้า 13)

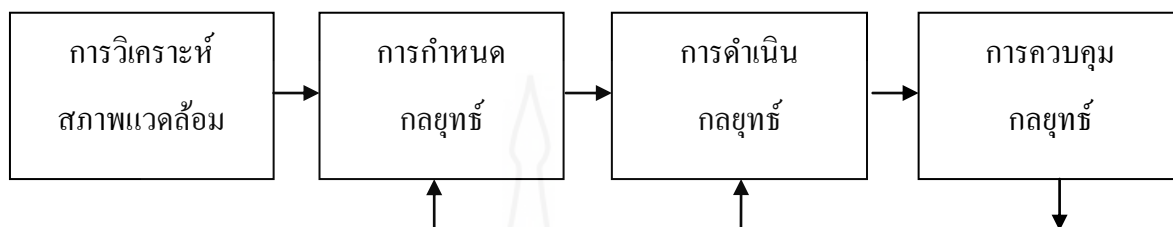
กลยุทธ์ระดับบริษัท (Corporate strategy) จะมุ่งการพัฒนาของกลุ่มธุรกิจของบริษัทที่เข้มแข็งขึ้นมา ด้วยการพิจารณาว่าบริษัทควรจะดำเนินธุรกิจอะไรบ้าง และบริษัทควรจะจัดสรรทรัพยากรไปยังธุรกิจแต่ละอย่างอย่างไร กลยุทธ์ระดับบริษัทอาจจะเป็นการอยู่คงที่ การเจริญเติบโต หรือการตัดทอน

กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business strategy) จะมุ่งการปรับปรุงฐานะการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ของบริษัทภายในอุตสาหกรรมให้สูงขึ้น และในบางครั้งเรียกกลยุทธ์ระดับธุรกิจนี้ว่า กลยุทธ์การแข่งขัน (Competitive strategy) ซึ่งกลยุทธ์ระดับธุรกิจโดยทั่วไปจะมีอยู่สามอย่าง คือ การเป็นผู้นำทางต้นทุน การสร้างความแตกต่าง และการจำกัดขอบเขต

กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional strategy) จะมุ่งการใช้ทรัพยากรของบริษัทให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

กลยุทธ์ทั้งสามระดับนี้ บริษัท ธุรกิจ และหน้าที่จะประกอบกันขึ้นเป็น ลำดับของกลยุทธ์ ภายในบริษัทที่มีหน่วยธุรกิจหลายหน่วย กลยุทธ์เหล่านี้จะมีผลกระทบระหว่างกันและกัน ถูกต้องประสานเข้าด้วยกันเป็นอย่างดี เพื่อการบรรลุเป้าหมายโดยส่วนรวมของบริษัท

โดยทั่วไปกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์จะประกอบด้วยขั้นตอนพื้นฐานสี่ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การดำเนินกลยุทธ์ และ 4) การควบคุมกลยุทธ์ ดังภาพที่ 2.5

ภาพที่ 2.5 ขั้นตอนพื้นฐานของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์

ที่มา : สมยศ นาวิกาน (2535) การบริหารเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ (หน้า 15)

ส่วนของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ สมยศ นาวิกาน (2535:12) กล่าวไว้ว่าสามารถศึกษาและประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีที่สุดโดยการใช้แบบจำลองการบริหารเชิงกลยุทธ์ ซึ่งจะจำลองให้เห็นถึงขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ และแบบจำลองนี้ไม่ใช่พิมพ์เขียวความสำเร็จของบริษัท ซึ่งอาจจะพิจารณาขั้นตอนเหล่านี้แยกจากกันได้ แม้ว่าโดยข้อเท็จจริงแล้วขั้นตอนเหล่านี้มักจะเกิดขึ้นพร้อมกันไป การบริหารเชิงกลยุทธ์นั้นเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์จะเกี่ยวพันระหว่างกัน

กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์จะถูกปรับและขยายเพื่อการสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ณ ทั้งระดับหน่วยธุรกิจและหน้าที่ของบริษัท เช่นสภาพแวดล้อมภายนอกของหน่วยธุรกิจจะรวมเอาไม่เพียงแต่สภาพแวดล้อม โดยทั่วไปและการดำเนินงานเข้าไว้เท่านั้น แต่จะรวมเอาภารกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ และนโยบายของสำนักงานใหญ่เข้าไว้ด้วย ในทำนองเดียวกัน ทั้งข้อจำกัดระดับบริษัทและหน่วยธุรกิจจะกลายเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกของแผนงานตามหน้าที่ไปด้วย

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจะประกอบขึ้นด้วยทั้งการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อการพิจารณาถึงโอกาสและอุปสรรคของบริษัท และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อการพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของบริษัททั้งในปัจจุบันและอนาคตซึ่งเรียกการวิเคราะห์เหล่านี้ว่า การวิเคราะห์สวอต (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strengths) หมายถึง การดำเนินงานภายในที่บริษัทสามารถกระทำได้ดี ซึ่งบริษัทจะต้องวิเคราะห์การดำเนินงานภายใน เช่น การบริหาร การเงิน การตลาด การผลิต และการวิจัยและพัฒนา เพื่อการพิจารณาถึงจุดแข็งของการดำเนินงานภายในเหล่านี้เป็นระยะ บริษัทที่บรรลุความสำเร็จจะกำหนดกลยุทธ์ของบริษัทที่ใช้ประโยชน์จากจุดแข็งจากการดำเนินงานภายในเหล่านี้อยู่เสมอ

จุดอ่อน (Weaknesses) หมายถึง การดำเนินงานภายในที่บริษัทไม่สามารถกระทำได้ดี การดำเนินงานภายในเหล่านี้ เช่น การบริหาร การเงิน การตลาด การผลิต และการวิจัยและพัฒนา จะเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของบริษัท บริษัทจะต้องกำหนดกลยุทธ์ที่สามารถลดล้างหรือปรับปรุงจุดอ่อนของการดำเนินงานภายในเหล่านี้ให้ดีขึ้น

โอกาส (Opportunities) หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของบริษัท บริษัทจะต้องคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย และเทคโนโลยี อยู่เป็นระยะ เพื่อการแสวงหาประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกเหล่านี้

อุปสรรค (Threats) หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่คุกคามต่อการดำเนินงานของบริษัท ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย และเทคโนโลยี

1.1 สภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วยสองปัจจัย (โอกาสและอุปสรรค) ที่อยู่ภายนอกบริษัท และไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมระยะสั้นของผู้บริหารระดับสูง โดยทั่วไป สภาพแวดล้อมภายนอกจะมีอยู่สองส่วนคือ 1) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป และ 2) สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน

1.1.1 สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป (General Environment) จะประกอบไปด้วยปัจจัยที่มีขอบเขตกว้าง ไม่กระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานระยะสั้นของบริษัท แต่จะไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระยะยาวของบริษัท โดยปกติปัจจัยเหล่านี้ได้แก่

เศรษฐกิจ ปัจจัยทางเศรษฐกิจจะชี้ให้เห็นว่าทรัพยากรได้ถูกจัดสรรและถูกใช้ภายในสภาพแวดล้อมอย่างไร เช่น รายได้ประชาชาติ อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย ประสิทธิภาพการผลิต อัตราการจ้างงาน และอัตราภาษี เป็นต้น

สังคม ปัจจัยทางสังคมจะชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะของสังคมโดยทั่วไป ได้แก่ การศึกษา ความเชื่อ วัฒนธรรม วิถีชีวิต และคุณลักษณะทางประชากร เป็นต้น ผู้บริหารต้องตระหนักอยู่เสมอว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนไม่ว่าช้าหรือเร็ว

การเมือง ปัจจัยทางการเมืองจะเกี่ยวพันจะเกี่ยวพันกับการบริหารงานของรัฐบาล เช่น ทัศนคติของรัฐบาลที่มีต่ออุตสาหกรรมต่างๆ เสถียรภาพของรัฐบาล และคุณภาพของนักการเมือง เป็นต้น

กฎหมาย ปัจจัยทางกฎหมายจะเกี่ยวพันกับการออกกฎหมายของรัฐบาลกฎหมายที่สมาชิกทุกคนภายในสังคมจะต้องปฏิบัติตาม เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และกฎหมายภาษีอากร เป็นต้น

เทคโนโลยี ปัจจัยทางเทคโนโลยีจะเกี่ยวพันกับการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ เช่น กระบวนการผลิตสินค้าใหม่ ระเบียบวิธีปฏิบัติงานใหม่ และอุปกรณ์ใหม่ เป็นต้น

1.1.2 สภาพแวดล้อมการดำเนินงาน (Task Environment) จะประกอบด้วยปัจจัยที่กระทบและถูกกระทบโดยตรงต่อการดำเนินงานของบริษัท ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) รัฐบาล ผู้จำหน่ายวัตถุดิบ ชุมชน คู่แข่งขัน ลูกค้า เจ้าหนี้ สภาพภาพแรงงาน สมาคมการค้า และกลุ่มผลประโยชน์ โดยเรามักจะเรียกสภาพแวดล้อมการดำเนินงานของบริษัทว่า อุตสาหกรรม

1.2 สภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายในจะประกอบไปด้วยปัจจัย (จุดแข็งและจุดอ่อน) ที่อยู่ภายในบริษัทเอง และไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมระยะสั้นของผู้บริหารระดับสูง ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ โครงสร้าง วัฒนธรรม และทรัพยากรของบริษัท

โครงสร้าง (Corporate Structure) จะแสดงให้เห็นถึงการรวมกลุ่มของงาน ความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่ การไหลเวียนของงาน และการติดต่อสื่อสารภายในบริษัท เรามักเรียกโครงสร้างบริษัทนี้ว่า “สายการบังคับบัญชา” และโดยทั่วไปโครงสร้างบริษัทจะถูกแสดงให้เห็นเป็นภาพภายในแผนภูมิองค์กร

วัฒนธรรม (Corporate Culture) จะหมายถึงความเชื่อ ความคาดหวัง และค่านิยมร่วมกันของบรรดาบุคคลภายในบริษัท โดยทั่วไปจะปรากฏขึ้นมาเป็นบรรทัดฐานที่ระบุพฤติกรรมที่ยอมรับกันของบุคคล ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงลงมาถึงพนักงานระดับล่างสุด

ทรัพยากรของบริษัท (Corporate Resources) จะหมายถึงทรัพย์สินทุกอย่างภายในการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของบริษัท ทรัพย์สินเหล่านี้ได้แก่ คน เงินทุน วัตถุดิบ โรงงาน เทคโนโลยี และทักษะ เป็นต้น

2. การกำหนดกลยุทธ์

การกำหนดกลยุทธ์ คือ การพัฒนาแผนระยะยาวบนรากฐานของโอกาสและอุปสรรคภายในสภาพแวดล้อมภายนอก และจุดแข็งและจุดอ่อนภายในสภาพแวดล้อมภายในของ

บริษัทขึ้นมา การกำหนดกลยุทธ์จะต้องรวมทั้งการระบุภารกิจ การกำหนดเป้าหมาย การพัฒนา
กลยุทธ์ และการกำหนดนโยบายของบริษัท

ภารกิจ (Mission) คือ ถ้อยแถลงความมุ่งหมายของการดำรงอยู่ของบริษัท
ภายในอุตสาหกรรม ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงขอบเขตการดำเนินงานทั้งในแง่ของผลิตภัณฑ์ และตลาดของ
บริษัท

เป้าหมาย (Objectives) ภารกิจของบริษัทจะต้องถูกถ่ายทอดให้เป็นเป้าหมายที่
เฉพาะเจาะจงของบริษัท เป้าหมายเหล่านี้จะเป็นผลลัพธ์สุดท้ายของการวางแผนกลยุทธ์ บริษัท
จะต้องบรรลุความสำเร็จอะไรและเมื่อไรเป้าหมายควรจะวัดได้และมีระยะเวลาที่แน่นอน

กลยุทธ์ (Strategies) คือ แผนงานระยะยาวของบริษัทที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อ
การบรรลุภารกิจและเป้าหมายของบริษัท กลยุทธ์จะต้องใช้ข้อได้เปรียบทางการแข่งขันให้มากที่สุด
และลดข้อเสียเปรียบทางการแข่งขันให้น้อยที่สุด

นโยบาย (Policies) คือ แนวทางที่ถูกกำหนดขึ้นมอย่างกว้างๆ
เพื่อการตัดสินใจทั่วทั้งบริษัท ดังนั้นนโยบายจะเป็นแนวทางอย่างกว้างๆ เพื่อการเชื่อมโยงระหว่าง
การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินกลยุทธ์ของบริษัท

3. การดำเนินกลยุทธ์

การดำเนินกลยุทธ์ของบริษัทเพียงอย่างเดียวจะไม่มีคุณค่าอะไรเลย ถ้าไม่มี
การดำเนินทางกลยุทธ์ของบริษัทที่กำหนดขึ้นมา การถ่ายทอดกลยุทธ์ให้เป็นการกระทำคือ
การดำเนินกลยุทธ์ของบริษัท ด้วยการวางแผนดำเนินงานในรายละเอียดที่เฉพาะเจาะจง เพื่อ
การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ของบริษัท หัวใจสำคัญของการดำเนินกลยุทธ์ภายในบริษัท คือ
ความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์ โครงสร้าง และวัฒนธรรมของบริษัท ดังที่บริษัทแมคแคนซี่
แอนด์ โคได้พัฒนาแบบจำลอง 7-S ขึ้นมา เพื่อการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างปัจจัยทาง
การบริหารจัดการภายในบริษัท คือ 1) กลยุทธ์ (Strategies) 2) โครงสร้าง (Structure) 3) ค่านิยม
(Shared Values) 4) ระบบ (System) 5) คน (Staff) 6) สไตล์ (Styles) และ 7) ทักษะ (Skills)

การดำเนินกลยุทธ์จะเกี่ยวพันการถ่ายทอดกลยุทธ์ และนโยบายให้เป็นการ
กระทำ ด้วยการพัฒนาโครงการ งบประมาณ และระเบียบวิธีปฏิบัติงานขึ้นมา การดำเนินกลยุทธ์
อาจจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม โครงสร้าง ระบบการบริหารของบริษัทโดยรวม

โครงการ (Programs) คือ การระบุถึงกิจกรรม หรือขั้นตอนเพื่อการบรรลุ
ความสำเร็จของแผนงานที่ใช้ครั้งเดียว

งบประมาณ (Budgets) คือ โครงการที่เป็นตัวเงินของบริษัท งบประมาณจะ
แสดงให้เห็นถึงรายละเอียดต้นทุนของโครงการแต่ละอย่าง

ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน (Procedures) คือ ลำดับขั้นตอนหรือเทคนิคที่แสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของการดำเนินงานแต่ละอย่าง โดยทั่วไประเบียบวิธีปฏิบัติงานจะระบุถึงรายละเอียดการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จของโครงการ

4. การควบคุมกลยุทธ์

การควบคุมกลยุทธ์ คือ การตรวจสอบกิจกรรมและผลการดำเนินงานของบริษัท เพื่อการเปรียบเทียบระหว่างผลการดำเนินงานจริงและผลการดำเนินงานที่ต้องการ ผู้บริหารจะต้องใช้ข้อมูลเหล่านี้เพื่อการแก้ไขปัญหาของบริษัท แม้ว่าการควบคุมกลยุทธ์จะเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ การควบคุมกลยุทธ์สามารถชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนของการดำเนินกลยุทธ์ก่อนหน้านี้ได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

2.1 ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล

พิเชษฐ์ วงศ์เกียรติจักร (2552) องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรประชาธิปไตยที่สำคัญมากที่สุดในระดับฐานรากของประเทศ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2542 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยประชาชนเลือกตั้งผู้แทนแต่ละหมู่บ้านเข้าเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นการปกครองตนเอง (Local Self Government) เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างมากกับแนวความคิดและทฤษฎีในการกระจายอำนาจ (Decentralization) ได้มีนักวิชาการที่ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วิญญู อังคนารักษ์ (2519) ได้ให้ความหมายว่าการปกครองท้องถิ่นหมายถึง การปกครองในรูปแบบลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่างซึ่งรัฐได้มอบหมายให้ท้องถิ่นทำกันเอง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองและบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเองเพื่อสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นให้งานดำเนินไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามความประสงค์ของประชาชน โดยเหตุที่ว่าประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมจะทราบความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ ได้ดีกว่าบุคคลอื่นและย่อมมีความผูกพันต่อท้องถิ่นนั้น โดยมีงบประมาณของตนเอง และมีอิสระการบริหารงานพอสมควร

ซุสกีส์ เทียงตรง (2518) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นคือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดจากหลักการกระจายอำนาจได้มีอำนาจการบริหารภายในของเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2525) ได้ให้ความหมายว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลต่อเนื่องมาจากทางการปกครองของรัฐและโดยนัยนี้จะเกิดการทำหน้าที่การปกครองท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

ประหยัด หงส์ทองคำ (2526) ได้รวบรวมความหมายของการปกครองท้องถิ่นของนักวิชาการต่างประเทศไว้ดังนี้

1. ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองส่วนหนึ่งของประเทศซึ่งมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องมากจนมีผลกระทบต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐเพราะการปกครองท้องถิ่นมิใช่ชุมชนที่อำนาจอธิปไตยขององค์การปกครองท้องถิ่นมีสิทธิสภาพตามกฎหมาย (Legal Rights) และมีองค์การที่จำเป็น (Necessary Organization) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นนั่นเอง

2. V.Golloway กล่าวว่า “การปกครองตนเองของท้องถิ่น” หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอนมีประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้มีอำนาจปกครองตนเองมีการบริหารงานคลังของตนเองและมีสภาพของท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

3. Wit ให้ความหมายว่า “การปกครองท้องถิ่น” หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจการปกครองร่วมกันรับผิดชอบทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น

ชวลิต สละ (2556) องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับพื้นฐาน และตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความเจริญน้อย ในประเทศไทยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทนี้จำนวนมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ

จากคำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่นข้างต้นพอสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนตำบลหมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเองโดยมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้

มีอำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจและดำเนินกิจการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนด ภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้นและหน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จะเห็นได้ว่าเป็นไปตามแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวมาแล้วเช่นกัน

2.1.1 องค์ประกอบขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ในมาตรา 40 ว่าสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ผ่านมามีติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาทหรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบล ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ว่าสามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เห็นภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นมากยิ่งขึ้นจึงขอเสนอความคิดของประธาน คณะกรรมการ (2525) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือการปกครองท้องถิ่นดังนี้

1. เป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล
2. เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นจะต้องไม่อยู่ในการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการเพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy)
3. เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ต้องเป็นองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง (Election) โดยประชาชนในท้องถิ่นเพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)
4. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้โดยการอนุญาตจากรัฐเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้ (Revenue) ได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้ก้าวหน้า
5. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง
6. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติไปตามนโยบาย หรือความต้องการแห่งถิ่นได้ แต่ทั้งนี้ กฎข้อบังคับทั้งปวงย่อมไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นโดยรัฐ

องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นแต่ถ้าหากในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้านก็ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6 คน และในกรณีที่มีเพียง 2 หมู่บ้านก็ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 3 คน อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาและให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเพิ่มเติมควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล กฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกิน 2 คนและเลขานุการจำนวน 1 คน โดยมีอำนาจหน้าที่ คือ บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามข้อบัญญัติและแผนพัฒนาตำบลและรับผิดชอบ การบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำแผนพัฒนาตำบลงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเพิ่มเติมเพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วขออนุมัติต่อนายอำเภอ รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

2.2.2 ฝ่ายประจำ มีพนักงานส่วนตำบลมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาลหรือคณะผู้บริหารและดูแลให้มีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบและข้อกำหนด โดยในฝ่ายประจำได้กำหนดให้มีส่วนราชการต่างๆคือสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนการคลัง ส่วน โยธา และส่วนราชการที่มีความจำเป็น

2.2.3 การกิจตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ. 2537 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมและใน พ.ศ.2542 ได้แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 การกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีขอบข่ายงานที่กว้างขวางอีกทั้ง กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ที่ต้องทำดังต่อไปนี้

- 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยสิ่งปฏิกูล
- 3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

- 4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 7) คຸ້ມครอง คູແລ และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่นตามความจำเป็นและสมควร

- 9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณ

หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

นอกจากนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขต อบต.

ดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ

สวนสาธารณะ

- 5) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 12) การท่องเที่ยว
- 13) การผังเมือง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งในฐานะที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งรัฐก็ต้องกระจายอำนาจให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลโดยได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2549 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้

องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- 2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- 3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- 4) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- 5) การสาธารณูปการ
- 6) การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
- 7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- 8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 9) การจัดการศึกษา
- 10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- 11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 14) การส่งเสริมกีฬา
- 15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- 17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- 18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- 19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- 20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- 21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- 22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- 23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ

24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

25) การผังเมือง

26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28) การควบคุมอาคาร

29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน
และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่
คณะกรรมการประกาศ

กำหนดภารกิจตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่ได้
กล่าวมาข้างต้นนั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือ
หน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆเพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลแต่ต้องแจ้งให้
องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมี
ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าวให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงาน
ของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้องค์การบริหาร
ส่วนตำบลมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการ
ของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการ
รักษาความมั่นคงแห่งชาติ

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล
เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การ
บริหารส่วนตำบลในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้
แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ในส่วนของการบริหารงานนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดแบ่งการ
บริหารงานออกเป็น สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและส่วนต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วน
ตำบลได้ตั้งขึ้น โดยมีพนักงานส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และองค์การบริหารส่วนตำบล
สามารถขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ
หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติงานขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตได้ตามความจำเป็น และในกรณีที่เป็นข้าราชการซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้กระทรวงมหาดไทยทำความตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัดก่อนแต่งตั้ง

นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทํากิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน

2.2.4 สภาพทั่วไป และข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

1) สภาพทั่วไปอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

ดินแดนป่าสงวนลอน	สะออนสาวบ้านแต่
งามแท้แลคั้งไกล	น้ำพรมไหลผ่าน
สงกรานต์คุ้มข้าว	นมัสการพระเจ้าองค์ต่อ
ลือพระไกรสิงหนาท	พระธาตุกุดจอก
นามบ่งบอก	คือ เกษตรสมบูรณ์

2) ลักษณะภูมิประเทศอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ เป็นอำเภอหนึ่งในจำนวน 16 อำเภอของจังหวัดชัยภูมิ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดชัยภูมิ ห่างจากตัวจังหวัดตามทางหลวงแผ่นดินสาย 205 ชัยภูมิ – แก้งคร้อ – ภูเขียว – เกษตรสมบูรณ์ ระยะทาง 102 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที หรืออีกเส้นทางหนึ่งได้ตามทางหลวงแผ่นดินสาย 202 ชัยภูมิ – หนองบัวแดง – เกษตรสมบูรณ์ ระยะทางประมาณ 84 กิโลเมตร หรือประมาณ 1 ชั่วโมงเศษ ทางรถยนต์ ห่างจาก กรุงเทพมหานคร 432 กิโลเมตร อาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จด	อ.คอนสาร อ.ภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ
ทิศตะวันออก	จด	อ.ภูเขียว อ. แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ

ทิศใต้	จด	อ.เมือง อ.หนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ และเทือกเขาภูแล่นคา
ทิศตะวันตก	จด	อ.หนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ และเทือกเขาภูเขียว

3) ขนาดพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ ขนาดพื้นที่ 1,448.15 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 820,476 ไร่ **สภาพภูมิประเทศ** ตอนกลางของพื้นที่อำเภอ เป็นที่ราบลุ่มสลับเนินมีลำน้ำสายสำคัญได้แก่ "ลำน้ำพรม" ไหลผ่าน ลำน้ำสายนี้ถือเป็นเส้นเลือดหล่อเลี้ยงชาวชัยภูมิตอนบนเกือบทุกอำเภอ และเป็นลำน้ำสาขาของน้ำพอง พื้นที่เป็นดินเหนียวปนทราย เหมาะแก่การปลูกข้าว ตอนเหนือของพื้นที่อำเภอเป็นที่ราบสลับเนิน เหมาะแก่การปลูกพืชไร่และเลี้ยงสัตว์ **ทิศใต้และทิศตะวันตก** เป็นพื้นที่ป่าไม้และภูเขา มีภูเขาสูงสลับซับซ้อน โดยเฉพาะด้านทิศตะวันตก มีเทือกเขาภูเขียวซึ่งเป็นพื้นที่ป่าไม้ที่เป็นแหล่งต้นน้ำขนาดใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย ปัจจุบันได้รับการประกาศเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำนานาชาติ(International Wetland)ตามสนธิสัญญาแรมซาร์ **สภาพภูมิประเทศ** เป็นพื้นที่ภูเขาสูงชันสลับเทือกเขา มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะ "ภูคิง" เป็นยอดเขาที่สูงที่สุด มีความสูงประมาณ 1,300 เมตรจากระดับน้ำทะเล พื้นที่เหล่านี้เป็นที่ตั้งของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว (ทุ่งกะมัง) สำหรับด้านทิศใต้เป็นเขตภูเขาภูแล่นคามียอด "ภูเกษตร" เป็นยอดเขาที่สูงที่สุด โดยมีความสูงประมาณ 996 เมตรจากระดับน้ำทะเล และบางส่วนเป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติตาดโตน **สภาพดิน** ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย สภาพดินทิศตะวันออกจะเป็นดินปนกรวดและดินลูกรัง คุณภาพดินไม่สู้ดีนัก ยกเว้นบริเวณที่ราบลุ่มตอนกลางและบริเวณใกล้ลำน้ำพรม

การปกครอง แบ่งออกเป็น 11 ตำบล 144 หมู่บ้าน 25,469 ครัวเรือน เทศบาล 3 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 10 แห่ง

การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 13 แห่ง แยกเป็นเทศบาลตำบล 3 แห่งและองค์การบริหารส่วนตำบล 10 แห่ง

เทศบาลตำบลมี 3 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลตำบลเกษตรสมบูรณ์
2. เทศบาลตำบลบ้านเป่า
3. เทศบาลตำบลบ้านเดื่อ

องค์การบริหารส่วนตำบลมี 10 แห่ง ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหัน
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป่า
4. องค์การบริหารส่วนตำบลสระโพนทอง
5. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพนงาม
6. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบัว
7. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า
8. องค์การบริหารส่วนตำบลกุคละ
9. องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง
10. องค์การบริหารส่วนตำบลโนนกอ

ประชากร มีประชากร 110,751 คน แยกเป็นชาย 55,357 คน

หญิง 55,394 คน แยกเป็นรายตำบล ดังนี้ ข้อมูลประชากรแยกเป็นรายตำบล

ที่	ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
1	บ้านยาง	13	4,931	4,892	9,832	1,883
2	บ้านหัน	17	6,642	6,648	13,290	3,061
3	โนนทอง	12	3,724	3,554	7,278	1,606
4	บ้านเป่า	14	1,296	1,238	2,534	589
5	กุคละ	11	3,476	3,601	7,077	1,686
6	โนนกอ	10	5,179	5,166	10,345	2,322
7	สระโพนทอง	12	4,125	4,150	8,275	1,937
8	หนองข่า	12	4,127	4,120	8,247	1,911
9	หนองโพนงาม	15	6,181	6,090	12,271	2,977
10	บ้านบัว	8	2,384	2,519	4,903	1,154
11	เทศบาลบ้านเดื่อ	21	7,580	7,630	15,210	3,434
12	เทศบาลเกษตรสมบูรณ์		1,594	1,675	3,269	1,026
13	เทศบาลบ้านเป่า		4,118	4,111	8,229	1,883
รวม 11 ตำบล 3 เทศบาล			55,357	5,394	110,751	25,469

การคมนาคม การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัด

รวมถึงการคมนาคมระหว่างตำบลและระหว่างหมู่บ้านในเส้นทางที่สำคัญ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ทางหลวงแผ่นดิน สายเกษตรสมบูรณ์ – ภูเขียว – ชัยภูมิ ระยะทางรวม 102 กิโลเมตร
2. ทางหลวงแผ่นดิน สายเกษตรสมบูรณ์ – หนองบัวแดง – ชัยภูมิ ระยะทางรวม 84 กิโลเมตร
3. ทางหลวงชนบท ร.พ.ช. สายเกษตรสมบูรณ์ – แก้งตาไส ระยะทาง 20 กิโลเมตร
4. ทางหลวงแผ่นดินสายหนองสองห้อง – ห้วยยาง ระยะทาง 35 กิโลเมตร
5. ทางหลวงชนบท ร.พ.ช. สายบ้านนาสีดา – บ้านนาคานหัก ระยะทาง 8 กิโลเมตร
6. ทางหลวงชนบท ร.พ.ช. สายบ้านตลาด – บ้านกุดกว้าง ระยะทาง 14 กิโลเมตร
7. ทางหลวงชนบท ร.พ.ช. สายโนนฆ้อง – บ้านเปือย ระยะทาง 8 กิโลเมตร
8. ทางหลวงชนบท ร.พ.ช. สายเกษตรสมบูรณ์ – บ้านร่องแสนคำ ระยะทาง 16 กิโลเมตร

การโทรคมนาคมติดต่อสื่อสาร

1. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 1 แห่ง
2. การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ มีคู่สาย 200 คู่สาย
3. การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ในทุกระบบ สามารถติดต่อครอบคลุมเกือบครึ่งของพื้นที่อำเภอ

การสาธารณสุขโรค

ระบบประปาระดับอำเภอ ระดับตำบล และระดับหมู่บ้าน ดังนี้

การประปาส่วนภูมิภาค	จำนวน	1	แห่ง
การประปาหมู่บ้าน	จำนวน	108	แห่ง
แหล่งน้ำกิน – น้ำใช้ ประเภทอื่น			
บ่อบาดาล	จำนวน	407	บ่อ
บ่อน้ำตื้น	จำนวน	44	บ่อ

ถังเก็บน้ำ	จำนวน	427	ถัง
โถ่งน้ำขนาดใหญ่	จำนวน	8,317	ใบ

หน่วยบริการผู้ใช้ไฟฟ้า สังกัดไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำนวน 1 แห่ง
ให้บริการไฟฟ้าได้ครบทุกหมู่บ้าน (144หมู่บ้าน)

4) สภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ลักษณะการใช้พื้นที่ พื้นที่มีลักษณะเป็นที่ราบ และพื้นที่ป่าไม้และภูเขาอย่างละเกือบเท่ากัน โดยเป็นพื้นที่ป่าไม้และภูเขาประมาณ 420,053 ไร่ จากพื้นที่ทั้งสิ้น 820,423 ไร่ เป็นพื้นที่ราบ การใช้ประโยชน์จากพื้นที่เป็นดังนี้

พื้นที่นา	จำนวน	152,132 ไร่	หรือร้อยละ	18.55	ของพื้นที่
พื้นที่ไร่	จำนวน	140,000 ไร่	หรือร้อยละ	17.06	ของพื้นที่
พื้นที่สวน	จำนวน	6,300 ไร่	หรือร้อยละ	0.76	ของพื้นที่
พื้นที่ป่าไม้	จำนวน	420,053 ไร่	หรือร้อยละ	51.20	ของพื้นที่

พื้นที่อยู่อาศัย ที่ดินสาธารณะประโยชน์ ที่ว่างเปล่า
จำนวน 101,991 ไร่ หรือ ร้อยละ 12.43 ของพื้นที่

2. สภาพสังคม ชุมชนอำเภอเกษตรสมบูรณ์เป็นสังคมชนบทส่วนใหญ่ เป็นชุมชนดั้งเดิมเกือบทุกหมู่บ้านตั้งมาอย่างน้อย 50 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่ตั้งมากกว่า 100 ปี หรือบางหมู่บ้านมีประวัติการตั้งหมู่บ้านมาตั้งแต่สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ เช่น บ้านกำแพง บ้านเมืองเก่า เป็นต้น การเป็นชุมชนดั้งเดิมทำให้ชาวเกษตรสมบูรณ์อยู่ด้วยกันด้วยความสงบไม่ค่อยมีปัญหาความขัดแย้งทางสังคมที่รุนแรงมากนัก

3. ด้านการศึกษา

รายการ	จำนวน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษา	76 แห่ง
สถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษาเอกชน (อนุบาล)	2 แห่ง
จำนวนครู/อาจารย์สำนักงานพื้นที่การศึกษา	891 คน
จำนวนครู/อาจารย์สังกัดกรมการศึกษาเอกชน (อนุบาล)	29 คน
จำนวนนักเรียน/นิสิต/นักศึกษาสำนักงานพื้นที่การศึกษา	22,082 คน
จำนวนนักเรียน/นิสิต/นักศึกษาสังกัดกรมการศึกษาเอกชน (อนุบาล)	616 คน
จำนวนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	149 แห่ง
จำนวนห้องสมุดประชาชน	1 แห่ง

4. การประกอบอาชีพและรายได้

อาชีพเกษตรกรกรรมประมาณ 20,675 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 90 ของจำนวน ครัวเรือน

อาชีพรับราชการ ลูกจ้างของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ประมาณ 1,209 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 5.1 ของจำนวนครัวเรือน

อาชีพพาณิชย์ประมาณ 650 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.76 ของจำนวน ครัวเรือน

อาชีพรับจ้างประมาณ 1,400 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 5.95 ของจำนวน ครัวเรือน

5. ข้อมูลทางการเกษตร

อำเภอมีพื้นที่การเกษตรทั้งสิ้น 212,050.50 ไร่ ครอบคลุมครัวเรือน จำนวน 13,835 ครอบครั้ว สภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ แยกได้ ดังนี้

ชื่อพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ก.ก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ก.ก.)	มูลค่ารวม (บาท)
ข้าวเจ้าในปี	54,938	500	27,469,000	173,054,700
ข้าวเหนียวในปี	107,017	550	58,859,350	353,156,100
ถั่วเหลือง	16,730	250	4,182,500	46,077,500
อ้อยโรงงาน	32,379	8,000	259,032,000	139,877,280
มันสำปะหลัง (สด)	6,020	2,000	12,040,000	9,632,000
มันสำปะหลัง (อัดเม็ด)	6,020	2,000	12,040,000	24,080,000

สรุปข้อมูลพื้นที่ทำการเกษตร

ตำบล	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)					
	ทำนา	ทำไร่	ทำสวน	ที่อยู่อาศัย	อื่น ๆ	รวม
บ้านยาง	10,209.25	366.50	68.50	102.25	79.00	10,825.50
กุดเลาะ	9,316.00	1,086.00	277.00	177.25	14.00	10,870.25
โนนกกอก	13,602.50	2,598.00	835.50	731.75	0.75	17,768.50
บ้านเตื่อ	18,569.50	5,220.00	398.75	682.25	141.50	25,012.00
บ้านเป้า	9,828.75	2,043.00	68.50	194.50	463.00	12,596.75
บ้านหัน	18,782.50	2,030.00	124.50	500.25	-	21,437.25
สระโพนทอง	10,159.00	491.75	146.25	263.00	1.50	11,061.50
หนองข่า	13,735.75	6,351.50	88.25	317.75	10.00	20,503.25
หนองโพนงาม	12,505.25	18,569.50	1,637.25	959.00	1,115.50	35,795.50
บ้านบัว	8,873.25	1,237.00	454.00	73.50	72.00	10,709.75
โนนทอง	7,444.25	2,242.50	516.75	316.50	31.25	10,551.25
รวม 11 ตำบล	133,345.75	63,731.00	7551.00	4,495.25	2,927.50	212,050.50

6. โบราณสถานและโบราณวัตถุ

6.1 พระเจ้าองค์ตื้อ

พระพุทธรูปคู่บ้านคูเมืองของอำเภอเกษตรสมบูรณ์ ประมาณว่ามีอายุรวม 2,000 ปี อยู่ที่บ้านท่าเตื่อ หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านยาง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ องค์พระประธาน ก่อสร้างด้วยอิฐ ฉาบด้วยขี้เถ้าทั้งองค์ หน้าตักกว้าง 3 เมตร สูง 4.5 เมตร ปรากฏประติมากรรม เชื่อกันว่ามีพุทธคุณที่สูงยิ่ง แต่每天有ผู้เดินทางมาสักการะเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันผู้มีจิตศรัทธา ได้ทำองค์ด้วยสีทองทั้งองค์ ในเดือนเมษายน แรม 8 ค่ำ ของทุกปี ชาวเกษตรสมบูรณ์ จัดให้มีการสงฆ์พระเจ้าองค์ตื้อสืบทอดกันมาเป็นประจำทุกปี (“องค์ตื้อ” แปลว่า องค์ใหญ่ อันหมายถึง พระพุทธรูปที่มีองค์ขนาดใหญ่)

6.2 พระไกรสิงหนาท

เจ้าเมืองคนแรกของอำเภอเกษตรสมบูรณ์ เป็นที่เคารพนับถือของชาวเกษตรสมบูรณ์เป็นอย่างยิ่ง อนุสาวรีย์ตั้งอยู่ที่ศาลากลางที่ว่าการอำเภอเกษตรสมบูรณ์ห่างไปประมาณ 500 เมตร ที่ตั้งเป็นสวนสาธารณะเนื้อที่ราว 3 ไร่ ทุกวันที่ 1-3 มีนาคม ของทุกปีชาวเกษตรสมบูรณ์ จะพร้อมใจกันจัดพิธีบวงสรวงดวงวิญญาณและรำลึกถึงคุณงามความดีของอดีตเจ้าเมืองท่านนี้

6.3 พระธาตุกุดจอก

ตั้งอยู่ที่บ้านยางน้อย หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านยาง เป็นเจดีย์เก่าแก่ คาดว่ามีอายุไม่น้อยกว่า 1,200 ปี เป็นพระธาตุขนาดใหญ่ สภาพทั่วไปยังคงสภาพเดิม การก่อสร้างเป็นไปอย่างประณีตงดงาม มีพระพุทธรูปไม้แกะสลักขนาดใหญ่กว่าคนปกติสูงประมาณ 2 เมตร ประดิษฐานอยู่ในซุ้มประตูพระธาตุ

6.4 เสมอหินพันปี

ตั้งอยู่ในวัดเทวฤทธิ์สุวิมลมังคลาราม บ้านพันลำ หมู่ที่ 3 ตำบลสระโพนทอง ผู้เชี่ยวชาญจากกรมศิลปากรได้ตรวจสอบแล้ว คาดว่ามีอายุประมาณ 1,800 ปี ใบเสมาปรากฏเป็นภาพแกะสลักนูนต่ำ มีเทวรูปประดิษฐานอยู่ตรงกลางใบเสมาชาวบ้านเรียกว่า “หลวงพ่อเทวฤทธิ์” ชาวบ้านได้จัดพิธีทำบุญสงฆ์พระธาตุเสมอหินพันปีในวันที่ 18 เมษายนของทุกปี

7. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

7.1 ภูคิงและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว

นับเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดของเทือกเขาภูเขียว มีระดับความสูงประมาณ 1,300 เมตร จากระดับน้ำทะเลปกติ ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลโนนทอง ลักษณะทั่วไปเป็นภูเขาสูง มีธรรมชาติที่สวยงาม อากาศเย็นร่มรื่นตลอดทั้งปี หน้าหนาวอากาศหนาวจัด มีลานหินรูปร่างแปลกตาเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสความสวยงามของธรรมชาติอย่างแท้จริง ความสวยงามของภูคิง มีผู้เปรียบเปรยไว้ว่า “สี่ภูกระดึง ยังไม่เท่าหนึ่งภูคิง” แต่การเข้าไปเที่ยวชมจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียวก่อน

7.2 สวนรุกขชาติ 100 ปีกรมป่าไม้ (ภูคุ้มข้าว)

ตั้งอยู่บ้านโนนมะค่าง หมู่ที่ 5 ตำบลกุดเลาะ มีลักษณะคล้ายคุ้มข้าว หรือกองข้าวขนาดใหญ่ หรืออาจมองคล้ายภูเขาไฟขนาดเล็กย่อม มีพระธาตุไม้เก่าแก่และพระพุทธรูปอยู่บนยอดเขา เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรม และเป็นศูนย์รวมความสามัคคีของคนในตำบลกุดเลาะ และชาวเกษตรสมบูรณ์ทั่วไป ทุกปีในวันแรม 8 ค่ำ เดือน 5 จะมีการทำบุญประเพณีที่เรียกว่า ประเพณีเอาบุญภูคุ้มข้าวเป็นประจำทุกปี

7.3 ภูกระแต

ตั้งอยู่ระหว่างภูแลนคาและภูเจิว ครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านเดื่อ ตำบลโนนกกอก ตำบลบ้านบัว และตำบลหนองข่า เป็นภูเขาเตี้ย ๆ และเป็นต้นกำเนิดของห้วยหามแห และห้วยกุดแชะ เป็นแนวกันชนทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของภูเจิว มีเนื้อที่ประมาณ 7,600 ไร่ บนเชิงเขาจะมีถ้ำพระ มีงานบุญประเพณี “งานบุญภูกระแต” ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 5 เป็นประจำทุกปี

7.4 เชื้อนชลประทานโนนเขว – หาดน้ำพรหม

ตั้งอยู่บ้านโนนเขว ตำบลโนนทอง ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 13 กิโลเมตร มีทิวทัศน์สวยงาม มีจุดบริการอาหารและเครื่องดื่ม รวมทั้งบริการล่องแพแลคั้ง สามารถล่องชมบรรยากาศสองฝั่งลำน้ำพรหมไปถึง บ้านโนนหนองไฮ หมู่ที่ 5 ซึ่งเป็นทางขึ้นภูคิงค์และมีการให้บริการบ้านพักนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Homestay) ในหมู่บ้านได้

7.5 เชื้อนห้วยกุ่ม

เป็นเขื่อนที่ใช้น้ำในการเกษตรและผลิตกระแสไฟฟ้าเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง ที่มีทิวทัศน์สวยงามร่มรื่นอากาศเย็นสบาย และจุดพักรับประทานอาหารและชมวิวตั้งอยู่บ้านห้วยหินลับ ต.หนองโพนงาม ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 32 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 20 นาที

7.6 งานประเพณีประจำอำเภอ

งานพระไกรสิงหนาท จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ช่วงระหว่างวันที่ 1 - 3 มีนาคม ของทุกปี เป็นงานประจำปีของชาวอำเภอเกษตรสมบูรณ์

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิผลวิจัยได้สำรวจผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

วสัน นนทะสัน (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทรรศนะของพนักงานส่วนตำบล ในเขตอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1)ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทรรศนะของพนักงานส่วนตำบล ในเขตอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ และ 2)เปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทรรศนะของพนักงานส่วนตำบล ในเขตอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า 1) พนักงานส่วนตำบล ในเขตอำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีทัศนคติเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีประสิทธิภาพเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดภารกิจและเป้าหมายที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาคือ การกำหนดกลยุทธ์บนรากฐานจุดแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล และแก้ไขจุดอ่อนเพื่อแสวงหาประโยชน์จากโอกาส และต่อต้านอุปสรรคภายนอก และด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านที่มีระดับเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ระบุโอกาสและอุปสรรค 2) ส่วนการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีทัศนคติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จันทร์จิรา เฟ็งคล้าย (2553) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมและการบริหารเชิงกลยุทธ์ของเทศบาลตำบลในจังหวัดชุมพร พบว่า 1. การมีส่วนร่วมของเทศบาลตำบลในจังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ 2. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของเทศบาลตำบลในจังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การจัดทำกลยุทธ์ การตรวจสอบสภาพแวดล้อม และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ 3. การมีส่วนร่วมและการบริหารเชิงกลยุทธ์ของเทศบาลตำบลในจังหวัดชุมพร โดยรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการประเมินผลและการควบคุม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม

ถนอม แยมคล้าย (2553) ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชัยนาท พบว่า 1. พนักงานส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุตั้งแต่ 31-40 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่พนักงานส่วนตำบลแต่งงานแล้ว และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 5,001-9,000 บาท ส่วนใหญ่อาศัยในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่า 8 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 6-10 ปี 2. ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านคณะกรรมการท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 77.48) ส่วนประสิทธิภาพเกี่ยวกับการจัดทำ

แผนยุทธศาสตร์ด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 74.40) 3. ประสิทธิภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การส่วนตำบลตามธรรมชาติของพนักงานส่วนตำบลจากประสิทธิภาพ 6 ด้านที่ประเมินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ระบุโอกาสและอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 66.27) ส่วนการกำหนดภารกิจและเป้าหมายที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 85.62) กำหนดกลยุทธ์บนรากฐานจุดแข็งของการบริหารและแก้ไขจุดอ่อนเพื่อแสวงหาประโยชน์จากโอกาสและต่อต้านอุปสรรคภายนอก (ร้อยละ 88.39) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ระบุจุดแข็งจุดอ่อน (ร้อยละ 77.98) การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล (ร้อยละ 87.70) และการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแผนพัฒนา (ร้อยละ 90.77) มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

นงคณัฐ เพียรขุนทด (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินงานการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลนครราชสีมา และ 3) ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มีการดำเนินงานการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยรายได้ได้แก่ การวิเคราะห์สถานการณ์ การกำหนดกลยุทธ์ การดำเนินกลยุทธ์ และการควบคุมประเมินกลยุทธ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ เงินเดือน ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และประเภทบุคลากรไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา และ 3) แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มี 3 ประการ ได้แก่ ควรจัดการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ควรจัดกิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่พนักงานส่วนท้องถิ่น ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลและส่งเสริมความร่วมมือกันเพื่อสร้างความสามัคคีภายในชุมชน

รักชาติ จรทะผา (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลที่มีต่อสภาพและปัญหา

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1)พนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยระดับสภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับ มาก ด้านที่มีการปฏิบัติเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดทิศทางขององค์การ รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ ด้านที่มีการปฏิบัติเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2)พนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยระดับปัญหาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับ น้อย ด้านที่มีปัญหาเฉลี่ยมากที่สุด คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม รองลงมา คือ ด้านการกำหนดทิศทางองค์การ ด้านที่มีปัญหาเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ 3)ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลที่มีต่อสภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม แสดงว่า พนักงานส่วนตำบลที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 4)ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลที่มีต่อปัญหาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2.ด้านการกำหนดทิศทางองค์การ 3.ด้านการสร้างกลยุทธ์องค์การ 4.ด้านการปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ และ 5.ด้านการควบคุมเชิงกลยุทธ์ ไม่พบความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาศึกษา เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้ศึกษาได้นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยแยกเป็น 6 ส่วนประกอบด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จำนวน 11 องค์การบริหารส่วนตำบล โดยทำการศึกษาจากประชากร คือ ผู้บริหาร และพนักงานส่วนตำบล จำนวน 270 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตร Taro Yamane (อ้างถึงใน สีน พันธุ์พินิจ, 2554) ในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ที่ระดับค่าความเชื่อมั่น 95% แสดงได้ดังนี้

$$\text{สูตรคำนวณ } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ	n	คือ	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	คือ	ขนาดของประชากร
	e	คือ	ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่าในสูตร} \quad n &= \frac{270}{1 + 270(.05)^2} \\
 &= \frac{270}{1 + 270(.0025)} \\
 &= \frac{270}{1 + 0.675)} \\
 &= \frac{270}{1.675)} \\
 &= 184
 \end{aligned}$$

ดังนั้น ผลการคำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง 184 คน จากนั้นทำการคัดเลือกแบบ สุ่มตามกลุ่มตัวอย่างขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา และงานศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การสร้างเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอน ซึ่งพอสรุปได้ ดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยศึกษาจากหนังสือ ดิ่งพิมพ์ วารสาร บทความ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2.2 กำหนดขอบเขตในการสร้างแบบสอบถามตามลักษณะของเนื้อหาที่ต้องการทราบ

2.3 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ โดยแบ่งออกเป็นการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปด้านปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Rating scale) และเติมข้อความ เพื่อสอบถาม เพศ อายุ ประเภทตำแหน่งงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด(Opened form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอ
เกษตรสมบูรณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

เกณฑ์ในการให้คะแนนของความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

ระดับของความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์: 2545) ซึ่งได้กำหนดน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ความคิดเห็นระดับมากที่สุด	=	5 คะแนน
ความคิดเห็นระดับมาก	=	4 คะแนน
ความคิดเห็นระดับปานกลาง	=	3 คะแนน
ความคิดเห็นระดับน้อย	=	2 คะแนน
ความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด	=	1 คะแนน

สำหรับการแปลความหมาย ผลการศึกษาโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยยึดแนวทาง
เบสท์ (Best 1970 อ้างใน ปรีวรรัตน์ แสงพิทักษ์, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	มีความคิดเห็นในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

2.4 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

2.4.1 ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ตรวจสอบ
ตรวจทานสำนวนคำถามด้วยตนเองและปรับใช้จากแบบสอบถามตัวอย่างจากภาครายงานการศึกษา
อิสระและวิทยานิพนธ์ต้นแบบหลายๆ ฉบับ

2.4.2 ผู้ศึกษานำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไข
แล้วนำมาปรับปรุงจนได้แบบสอบถามที่เห็นว่าตรงประเด็นมากที่สุด

2.4.3 ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เป็นการตรวจสอบว่าแบบสอบถามสามารถวัดได้ตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัดโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน คือ

1. นายสนอง มะลึขวัญ	ปลัดอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
2. สิบตำรวจโทอุเทน สถาน	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนโกก อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
3. นายประสาท ม่วงศิลป์	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

2.4.4 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient Alpha) ของ Cronbach (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ดังนี้

- 3.1 ผู้ศึกษาคำเนินการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง
- 3.2 ผู้ศึกษาคำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย และวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ดังนี้

- 4.1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ เพศ อายุ ประเภทตำแหน่งงาน และระดับการศึกษา โดยใช้วิธีการหาจำนวนและค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.4 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้วยค่าสถิติ t-test, f-test และวิธีของ Scheffe

4.5 การวิเคราะห์ทางสถิติครั้งนี้ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ เกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 4 ผลการศึกษาคำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยค่าสถิติพื้นฐานของเพศ อายุ ตำแหน่งและระดับการศึกษา โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 184 คน มาแจกแจงใช้ สถิติแสดงจำนวนและร้อยละแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	103	56.00
หญิง	81	44.00
รวม	184	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
20 - 30 ปี	32	17.40
31 – 40 ปี	101	54.90
41 – 50 ปี	41	22.30
51– 60 ปี	10	05.40
รวม	184	100.00
3. ประเภทตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	46	25.00
พนักงานส่วนตำบล	138	75.00
รวม	184	100.00
4. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	2.10
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวท./ปวส.	22	12.00
ปริญญาตรี	112	60.90
สูงกว่าปริญญาตรี	46	25.00
รวม	184	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์ของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
ดังนี้

1. เพศ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 และเป็น
เพศหญิง 81 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 ตามลำดับ

2. อายุ

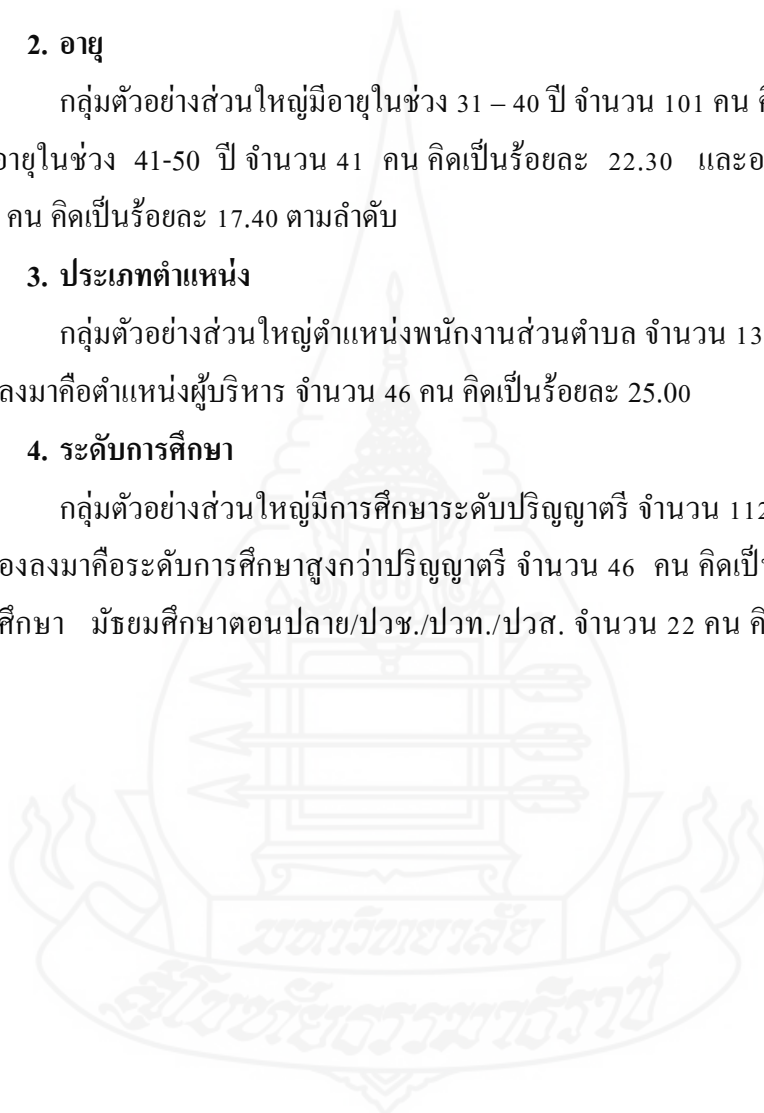
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 31 – 40 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 54.90
รองลงมาอายุในช่วง 41-50 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22.30 และอายุในช่วง 20 -30 ปี
จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 17.40 ตามลำดับ

3. ประเภทตำแหน่ง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตำแหน่งพนักงานส่วนตำบล จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ
75.00 รองลงมาคือตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

4. ระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ
60.90 รองลงมาคือระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ
ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวท./ปวส. จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00
ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ เกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้แบ่งกรอบการบริหารเชิงกลยุทธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ 2) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ 3) ด้านการดำเนินกลยุทธ์ 4) ด้านการ ประเมินกลยุทธ์

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วน ตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S. D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์	3.95	0.43	มาก	1
2. ด้านการกำหนดกลยุทธ์	3.93	0.42	มาก	2
3. ด้านการดำเนินกลยุทธ์	3.87	0.45	มาก	3
4. ด้านการประเมินกลยุทธ์	3.84	0.40	มาก	4
รวม	3.90	0.35	มาก	

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ใน ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.95 และ

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 ด้านการกำหนดกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 ด้านการดำเนินกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ย 3.87 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 และด้านการประเมินกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์

ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์

ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S. D.	แปลผล	อันดับ
1. มีการวิเคราะห์จุดแข็งภายในหน่วยงาน เช่น บุคลากรภายในให้การสนับสนุน มีสภาพทางเศรษฐกิจที่มั่นคง มีสภาพทางสังคมที่มีความพร้อม มีสภาพทางสังคมที่มีความพร้อม มีสภาพการเมืองที่มีเสถียรภาพ มีสภาพทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารของหน่วยงานมีภาวะผู้นำที่ชัดเจน	4.11	0.52	มาก	1
2. มีการวิเคราะห์จุดอ่อนภายในหน่วยงานที่เป็นข้อบกพร่องหรือเป็นปัจจัยภายในที่ไม่สนับสนุนและเอื้ออำนวยต่อหน่วยงาน เช่น การขาดแคลนงบประมาณ สภาพทางสังคมที่ขาดความพร้อมในการบริหาร สภาพทางการเมืองที่ขาดเสถียรภาพ สภาพการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพและผู้บริหารของหน่วยงานไม่ได้รับการยอมรับ	4.03	0.63	มาก	2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S. D.	แปลผล	อันดับ
3. มีการวิเคราะห์โอกาสหรือปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนหน่วยงาน เช่น การเมืองการปกครอง เอื้ออำนวยต่อการบริหารของหน่วยงาน	3.84	0.57	มาก	3
4. มีการวิเคราะห์สิ่งคุกคามหรือปัจจัยภายนอกที่ไม่สนับสนุนหน่วยงาน เช่น การเมืองการปกครองไม่สอดคล้องกับหลัก การประชาธิปไตยและเป็นอุปสรรคต่อการบริหารของหน่วยงาน	3.84	0.56	มาก	4
รวม	3.95	0.43	มาก	

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ดังนี้ อันดับ 1 มีการวิเคราะห์จุดแข็งภายในหน่วยงาน เช่น บุคลากรภายในให้การสนับสนุน มีสภาพทาง เศรษฐกิจที่มั่นคง มีสภาพทางสังคมที่มีความพร้อม มีสภาพทางสังคมที่มีความพร้อม มีสภาพการเมืองที่มีเสถียรภาพ มีสภาพทางการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารของหน่วยงานมีภาวะผู้นำที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 อันดับ 2 มีการวิเคราะห์จุดอ่อนภายในหน่วยงานที่เป็นข้อบกพร่องหรือเป็นปัจจัยภายในที่ไม่สนับสนุนและเอื้ออำนวยต่อหน่วยงาน เช่น การขาดแคลนงบประมาณ สภาพทางสังคมที่ขาดความพร้อมในการบริหาร สภาพทางการเมืองที่ขาดเสถียรภาพ สภาพการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพและ ผู้บริหารของหน่วยงานไม่ได้รับการยอมรับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63 ส่วนมีการวิเคราะห์โอกาสหรือปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนหน่วยงาน เช่น การเมืองการปกครองเอื้ออำนวยต่อการบริหารของหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 และมีการวิเคราะห์สิ่งคุกคามหรือปัจจัยภายนอก

ที่ไม่สนับสนุนหน่วยงาน เช่น การเมืองการปกครองไม่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยและเป็นอุปสรรคต่อการบริหารของหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการกำหนดกลยุทธ์

ด้านการกำหนดกลยุทธ์

ด้านการกำหนดกลยุทธ์	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S. D.	แปลผล	อันดับ
1. หน่วยงานมีการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ที่ชัดเจน	3.96	0.54	มาก	3
2. หน่วยงานมีการกำหนดพันธกิจ (Mission) หรือการกำหนดขอบเขตงาน บทบาทหน้าที่ ที่ชัดเจน	3.97	0.55	มาก	1
3. หน่วยงานมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เป็นในอนาคตอย่างชัดเจน	3.90	0.60	มาก	3
4. หน่วยงานมีประเด็นยุทธศาสตร์หรือวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	3.96	0.51	มาก	2
5. หน่วยงานมีการกำหนดค่านิยมร่วมขององค์กร เช่น ค่านิยมหลักหรือค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับการยึดถือปฏิบัติในการทำงาน	3.87	0.57	มาก	4
รวม	3.93	0.42	มาก	

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาพบว่า ระดับความการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิด้านการกำหนดกลยุทธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากดังนี้ หน่วยงานมีการกำหนดพันธกิจ (Mission) หรือการกำหนดขอบเขตงานบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.97 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 รองลงมาได้แก่ หน่วยงานมีประเด็นยุทธศาสตร์หรือวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 และหน่วยงานมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เป็นในอนาคตอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 3.90 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการดำเนินกลยุทธ์

ด้านการดำเนินกลยุทธ์

ด้านการดำเนินงานตามกลยุทธ์	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S. D.	แปลผล	อันดับ
1. มีการนำวิสัยทัศน์ของหน่วยงานมาตีความและประกาศให้ผู้บริหาร บุคลากรและประชาชนได้ทราบและเข้าใจอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง	3.92	0.62	มาก	3
2. มีการนำข้อความที่เป็นพันธกิจของหน่วยงานไปเผยแพร่ให้ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง	3.94	0.60	มาก	1
3. มีการนำข้อมูลหรือข้อความที่เป็นยุทธศาสตร์ไปเผยแพร่ให้ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับได้เข้าใจและยึดถือปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน	3.85	0.66	มาก	6

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการดำเนินงานตามกลยุทธ์	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
4. มีการนำข้อความยุทธศาสตร์การพัฒนาของหน่วยงานไปเผยแพร่ให้ผู้บริหารบุคลากรทุกระดับได้เข้าใจและยึดถือปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน	3.79	0.67	มาก	8
6. มีการจัดแบ่งบทบาทหลักและบทบาทสนับสนุนตามโครงสร้างของหน่วยงานเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้เกิดผลสัมฤทธิ์	3.89	0.58	มาก	4
7. มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักการของแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกระดับอย่างต่อเนื่อง	3.89	0.63	มาก	5
8. มีการสร้างตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนให้มีมาตรฐานและวิธีวัดผลงานที่ชัดเจน	3.83	0.58	มาก	7
รวม	3.87	0.45	มาก	

จากตารางที่ 4.5 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการดำเนินกลยุทธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.4 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับต้นคือ 1. มีการนำข้อความที่เป็นพันธกิจของหน่วยงานไปเผยแพร่ให้ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง 2. มีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการที่เชื่อมโยงวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของหน่วยงานและ 3. มีการนำ

วิสัยทัศน์ของหน่วยงานมาตีตประกาศให้ผู้บริหาร บุคลากรและประชาชนได้ทราบและเข้าใจอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94, 3.92, 3.92 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการประเมินกลยุทธ์

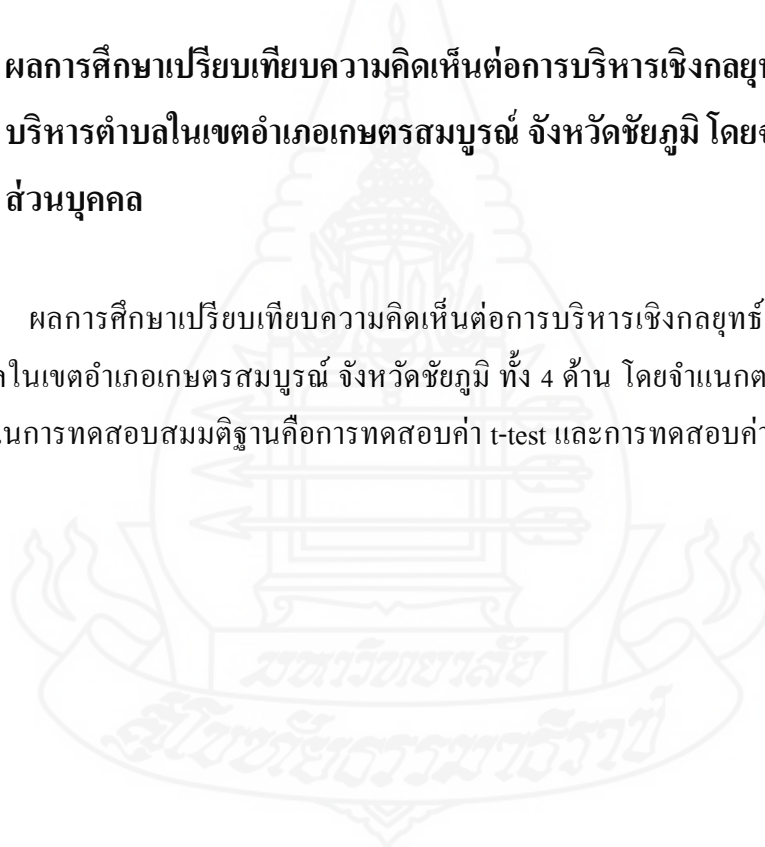
ด้านการประเมินกลยุทธ์

ด้านการประเมินผลยุทธศาสตร์	ระดับความคิดเห็น			
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. มีการควบคุมและประเมินผล การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมายของหน่วยงาน	3.88	0.49	มาก	3
2. มีการควบคุมและประเมินผล การดำเนินงานด้านประสิทธิภาพ ของการปฏิบัติงาน	3.91	0.59	มาก	2
3. มีการควบคุมและประเมินผล การดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพ การปฏิบัติงาน	3.98	0.49	มาก	1
4. มีการควบคุมและประเมินผล การดำเนินงานด้านการให้บริการ เช่น สํารวจ ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ	3.77	0.53	มาก	4
5. มีการควบคุมและประเมินผล การดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาองค์การ	3.67	0.53	มาก	5
รวม	3.84	0.40	มาก	

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการประเมินกลยุทธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากดังนี้ มีการควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 รองลงมา ได้แก่ มีการควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 และมีการควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 4 ด้าน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานคือการทดสอบค่า t-test และการทดสอบค่า f-test ซึ่งปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ T-test ในการเปรียบเทียบระดับการบริหาร
เชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
จำแนกตามเพศ

การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การ บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตร สมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ	เพศชาย		เพศหญิง		t	sig
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์	4.02	0.45	3.87	0.39	-47.68	0.019*
2. ด้านการกำหนดกลยุทธ์	3.95	0.38	3.90	0.47	-50.14	0.440
3. ด้านการดำเนินกลยุทธ์	3.90	0.47	3.83	0.42	-47.26	0.306
4. ด้านการประเมินกลยุทธ์	3.91	0.38	3.758	0.40	-46.55	0.007*
รวม	3.95	0.35	3.84	0.35	-50.98	0.042*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ และด้านการประเมินกลยุทธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการดำเนินงานตามกลยุทธ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสถิติ f-test ในการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ	แหล่งความ แปรปรวน	Df	Sum of Squares	Mean Square	f	Sig
1. ด้านการวิเคราะห์ สถานการณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.395	0.132	0.693	0.558
	ภายในกลุ่ม	180	34.173	0.190		
	รวม	183	34.568			
2. ด้านการกำหนดกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.964	0.321	1.779	0.153
	ภายในกลุ่ม	180	32.507	0.181		
	รวม	183	33.471			
3. ด้านการดำเนินกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	3	1.593	0.531	2.630	0.052
	ภายในกลุ่ม	180	36.358	0.202		
	รวม	183	37.951			
4. ด้านการประเมินกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.901	0.300	1.875	0.135
	ภายในกลุ่ม	180	28.831	0.160		
	รวม	183	29.732			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.764	0.255	2.024	0.112
	ภายในกลุ่ม	180	22.647	0.126		
	รวม	183	23.411			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 ผลการศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุโดยภาพรวมพบว่าผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่าผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุทุกด้านคือ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการดำเนินกลยุทธ์ ด้านการประเมินกลยุทธ์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ f-test ในการเปรียบเทียบระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของ องค์การบริหารส่วนตำบลใน เขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ	แหล่งความ แปรปรวน	Df	Sum of Squares	Mean Square	f	sig
1. ด้านการวิเคราะห์ สถานการณ์	ระหว่างกลุ่ม	1	1.065	1.065	5.787	0.017*
	ภายในกลุ่ม	182	33.502	0.184		
	รวม	183	34.568			
2. ด้านการกำหนดกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	1	0.122	0.122	0.665	0.416
	ภายในกลุ่ม	182	33.349	0.183		
	รวม	183	33.471			
3. ด้านการดำเนินกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	1	0.159	0.159	0.767	0.382
	ภายในกลุ่ม	182	37.792	0.208		
	รวม	183	37.951			

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของ องค์การบริหารส่วนตำบลใน เขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ	แหล่งความ แปรปรวน	Df	Sum of Squares	Mean Square	f	sig
4. ด้านการประเมินกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	1	1.187	1.187	7.570	0.007*
	ภายในกลุ่ม	182	28.545	0.157		
	รวม	183	29.732			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.646	0.215	4.092	0.045*
	ภายในกลุ่ม	361	71.924	0.199		
	รวม	364	72.570			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 ผลการศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่งโดยภาพรวมพบว่าตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ และด้านการประเมินกลยุทธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการกำหนดกลยุทธ์และด้านการดำเนินกลยุทธ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากนั้นได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างน้อย 1 คู่

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ f-test ในการเปรียบเทียบระดับการบริหาร
เชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของ องค์การบริหารส่วนตำบลใน เขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ	แหล่งความ แปรปรวน	Df	Sum of Squares	Mean Square	f	sig
1. ด้านการวิเคราะห์ สถานการณ์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.325	0.108	0.569	0.636
	ภายในกลุ่ม	180	34.243	0.190		
	รวม	183	34.568			
2. ด้านการกำหนดกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.111	0.037	0.200	0.897
	ภายในกลุ่ม	180	33.363	0.185		
	รวม	183	33.471			
3. ด้านการดำเนินกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.729	0.243	1.176	0.320
	ภายในกลุ่ม	180	37.222	0.207		
	รวม	183	37.951			
4. ด้านการประเมินกลยุทธ์	ระหว่างกลุ่ม	3	0.126	0.042	0.256	0.857
	ภายในกลุ่ม	180	29.606	0.164		
	รวม	183	29.732			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.158	0.053	0.407	0.748
	ภายในกลุ่ม	180	23.254	0.129		
	รวม	183	23.411			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 ผลการศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วน
ตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมพบว่า กลุ่ม
ตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วน
ตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่กำหนดไว้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์จังหวัดชัยภูมิทุกด้านคือ ด้านวิเคราะห์สถานการณ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการดำเนินกลยุทธ์ ด้านการประเมินกลยุทธ์ ไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 4 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารเชิงกลยุทธ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์จังหวัดชัยภูมิ

จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 184 ราย มีกลุ่มตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ข้อเสนอแนะในการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

ข้อเสนอแนะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของหน่วยงาน
 2. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการแต่งตั้งตัวแทนจากประชาชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารหน่วยงาน
 3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชุมเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ทุกปีและให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม
 4. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนอย่างทั่วถึง
-

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ เกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและให้ ข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการ ดำเนินการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัด ชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลขององค์การ บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ดำเนินการศึกษาด้วยวิธีศึกษาเชิง สำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับ ความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ กับข้อมูลทั่วไปด้านเพศโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) ส่วนด้านอายุ ตำแหน่งและ ระดับการศึกษา ใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA or f-test)

1.3 ผลการศึกษา

1.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 และเป็นเพศหญิง 81 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 มีอายุในช่วง 31 – 40 ปี

จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 54.90 เป็นพนักงานส่วนตำบล จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ตำแหน่งผู้บริหาร จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 60.90

1.3.2 ผลการศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการดำเนินกลยุทธ์ และด้านการประเมินกลยุทธ์ (3.95,3.93,3.87,3.84) ตามลำดับ

1.3.3 ผลการศึกษากการเปรียบเทียบการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า ในภาพรวมจำแนกตามเพศพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์และด้านการประเมินกลยุทธ์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการกำหนดกลยุทธ์และด้านการดำเนินกลยุทธ์ ไม่แตกต่างกัน และพบว่าความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่งพบว่า ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์และด้านการประเมินกลยุทธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการดำเนินกลยุทธ์ ไม่แตกต่างกัน

1.3.4 ผลการศึกษาความต้องการและข้อเสนอแนะต่อความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ควรให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของหน่วยงาน ควรมีการแต่งตั้งตัวแทนจากประชาชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารหน่วยงาน ควรมีการประชุมเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ทุกปีและให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ควรมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนอย่างทั่วถึง

2. อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ พบประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 ระดับความคิดต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกันทั้ง 4 ด้านโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการดำเนินกลยุทธ์ และด้านการประเมินผลกลยุทธ์ (3.95,3.93,3.87,3.84) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทนงศักดิ์ ศรีวงษา (2550) ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 244 คน ครูผู้สอน จำนวน 345 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อสอบถามการรับรู้การบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ และด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ พบว่า 1) การบริหารกลยุทธ์ในโรงเรียนประถมศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนอยู่ในระดับมากทั้ง โดยภาพรวมและรายด้านและสอดคล้องกับ พิมลพรรณ ตูษิยามิ (2550) ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การจัดโครงสร้างและทรัพยากรการจัดบุคลากรและการอำนวยการ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การติดตามประเมินผล

2.1.1 ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลมีความพึงพอใจในผลการดำเนินงานในหน่วยงาน เพราะหน่วยงานมีการวิเคราะห์จุดแข็ง เช่นสภาพทางสังคม สภาพทางการบริหาร วิเคราะห์จุดอ่อนเช่นสภาพทางสังคมที่ขาดความพร้อม ผู้บริหารของหน่วยงานไม่ได้รับการยอมรับ วิเคราะห์โอกาสเช่นการเมืองการปกครอง และวิเคราะห์อุปสรรค เช่นการเมืองการปกครองที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหาร สอดคล้องกับ วิเชียร เวลาคี (2547) ได้ศึกษาการนำรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยามีองค์ประกอบสำคัญ 5 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการศึกษาประกอบด้วย การวิเคราะห์ภารกิจและผลผลิต การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และ

การประเมินสภาพสถานศึกษามีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2) การกำหนดทิศทางการศึกษาประกอบด้วย กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดพันธกิจและกำหนดเป้าหมาย ผลผลิตหลักโดยมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) การกำหนด ยุทธศาสตร์สถานศึกษาประกอบด้วย การระดมความคิดของผู้มีส่วนกำหนดแนวทางในการ ดำเนินงาน กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะและกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ และความสำเร็จที่ต้องการ วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของทางเลือกและระบุแผนงาน โครงการ/กิจกรรม โดยมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 4) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของสถานศึกษา ประกอบด้วยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน จัดเตรียมข้อมูลที่จำเป็น สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมความคิดในการดำเนินงานและ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกลยุทธ์ โดยมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .05 และ 5) การควบคุมและการประเมินกลยุทธ์สถานศึกษาประกอบด้วย แต่งตั้ง คณะกรรมการติดตามและประเมิน กำหนดปฏิทินการประเมิน สร้างเครื่องมือในการติดตามการ ประเมินกลยุทธ์รายงานผลและปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ โดยมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.1.2 ด้านการกำหนดกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและพนักงาน ส่วนตำบลมีความพึงพอใจในผลการดำเนินงานของหน่วยงาน หน่วยงานมีการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ชัดเจน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และค่านิยมร่วมของ หน่วยงาน สอดคล้องกับ จันทรจิรา เฟ็งคล้าย (2553) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมและ การบริหารเชิงกลยุทธ์ของเทศบาลตำบลในจังหวัดชุมพร พบว่า ข้อ 2. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของ เทศบาลตำบลในจังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การจัดทำกลยุทธ์ การตรวจสอบ สภาพแวดล้อม และการปฏิบัติ ตามกลยุทธ์

2.1.3 ด้านการดำเนินกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลมีความพึงพอใจในผลการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการ ดำเนินงานตามกลยุทธ์ซึ่งหน่วยงานมีการนำวิสัยทัศน์และพันธกิจเผยแพร่ให้บุคลากรทุกระดับเกิด ความเข้าใจ ยึดถือปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน มีการจัดแบ่งบทบาทหลักและบทบาทสนับสนุนตาม โครงสร้างหน่วยงานและมีการสร้างตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐาน สอดคล้องกับ ฉนวน แยมคล้าย (2553) ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดชัยนาท พบว่า ข้อ 2. ประสิทธิภาพเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้าน คณะกรรมการท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

ข้อ 3. ประสิทธิภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การส่วนตำบลตามทรรศนะของพนักงานส่วนตำบลจากประสิทธิภาพ 6 ด้าน คือ การกำหนดภารกิจและเป้าหมายที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดกลยุทธ์บนรากฐานจุดแข็งของการบริหารและแก้ไขจุดอ่อนเพื่อแสวงหาประโยชน์จากโอกาสและต่อต้านอุปสรรค การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ระบุจุดแข็งจุดอ่อน การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแผนพัฒนา มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก

2.1.4 ด้านการประเมินกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลมีความพึงพอใจในผลการดำเนินงาน องค์การมีการควบคุมและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ขององค์การ เช่น ด้านการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงาน ด้านการให้บริการสอดคล้องกับ พิมลพรรณ คูษิยามิ (2550) ได้ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การจัดโครงสร้างและทรัพยากรการจัดบุคลากรและการอำนวยความสะดวก การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การติดตามประเมินผล

2.2 จากผลการศึกษาการเปรียบเทียบระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อภิปรายผลได้ดังนี้

2.2.1 การเปรียบเทียบระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ เกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์และด้านการประเมินกลยุทธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านการกำหนดกลยุทธ์และด้านการดำเนินกลยุทธ์ไม่แตกต่างกัน

2.2.2 การเปรียบเทียบระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมและรายด้านจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการดำเนินกลยุทธ์ และด้านการประเมินผลกลยุทธ์

2.2.3 การเปรียบเทียบระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมและรายด้านจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์และด้านการประเมินกลยุทธ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิด้านการกำหนดกลยุทธ์และด้านการดำเนินกลยุทธ์ไม่แตกต่างกัน

2.2.4 การเปรียบเทียบระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมและรายด้านจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการดำเนินกลยุทธ์และด้านการประเมินกลยุทธ์ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1.1 ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1.2 ควรเปิดโอกาสให้พนักงานส่วนตำบลทุกระดับ ได้มีส่วนร่วมในการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1.3 ควรเปิดโอกาสให้ตัวแทนจากประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1.3 ควรมีแผนการบริหารพัฒนาและให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ เกษตรสมบูรณ์จังหวัดชัยภูมิ โดยประเมินจากประชาชนในเขตพื้นที่

3.2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารและพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบล

3.2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานระหว่างองค์การบริหารส่วน ตำบลด้วยกันในเขตพื้นที่อำเภอเดียวกันและต่างอำเภอ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณา ศักดิ์ศรี (2534) มนุษยสัมพันธ์ เล่ม 1 สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น (1977)
- โกสินทร์ อินทวงศ์ (ม.ป.ป.)วารสารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1
- จันทร์จิรา เฟ็งคล้าย (2553) ประชาคมเมืองและชนบท วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- ชวลิต สละ (2556) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ถนอม แยมคล้าย (2553) รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ทองสุข พินศิริกุล (2543) มนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน หนังสือพิมพ์สหกรณ์
มกราคม- มีนาคม
- นงค์นุช เพียรขุดทด (2554) การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
จังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
- พิชิต เทพวรรณ (2554) การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์: แนวคิดและกลยุทธ์เพื่อ
ความได้เปรียบทางการแข่งขัน บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- พิเชษฐ วงศ์เกียรติ์จร (2552) แนวคิด ยุทธศาสตร์ การบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น (อปท) ในยุคโลกาภิวัตน์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ปัญญาชน
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2546) การบริหารและการพัฒนาองค์กร พิมพ์ครั้งที่ 11 นนทบุรี
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____ . (2554) การบริหารยุทธศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รักษาดิ จรทะผา (2556) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอห้วยเม็ก
จังหวัดกาฬสินธุ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

วสันต์ นนทะสัน (2550) การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทรรศนะของพนักงานส่วนตำบล ในเขตอำเภอป่าสัก จังหวัดเพชรบูรณ์. การศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550) ภาวะความเป็นผู้นำ พิมพ์ครั้งที่ 1. บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท สมพงษ์ เกษมสิน (2514) การบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 3. จัดพิมพ์จำหน่ายโดย ไพบูลย์ สํารานุกติ _____ . (2526) การบริหาร พิมพ์ครั้งที่ 8. บริษัทสำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช

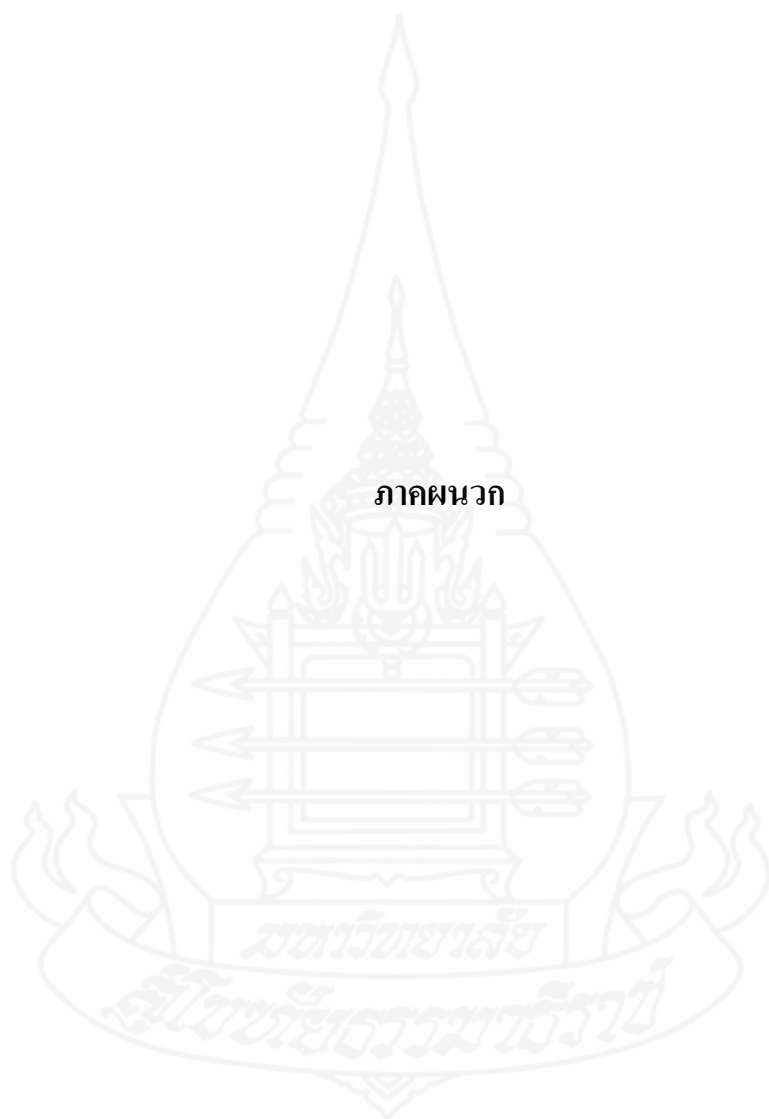
สิน พันธุ์พินิจ (2554) เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เฟื่องฟ้าพรินติ้ง

สัมมา รชนีธย์ (2553) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร พิมพ์ครั้งที่ 2 บริษัทสำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง

เสน่ห์ จุ้ยโต (2552) วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ผู้นำยุคใหม่ โครงการส่งเสริมการแต่งตั้งฯ สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช _____ . (2556) องค์การทริปเปิ้ลเอช : ตัวแบบใหม่การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศ โครงการส่งเสริมการแต่งตั้งฯ สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

การบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ สาขาวิชาบริหารรัฐกิจ วิชาเอก รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความรู้สึกรู้สึก ความคิดเห็นและความเป็นจริงของท่านมากที่สุด ผู้ทำการวิจัยจะเก็บความคิดเห็นของท่านเป็นความลับ

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวจุฑามาศ ลิมาเพชร

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุของท่านในปัจจุบัน

() 1. 20-30 ปี

() 2. 31-40 ปี

() 3. 41-50 ปี

() 4. 51-60 ปี

() 5. 60 ปีขึ้นไป

3. ประเภทตำแหน่งของท่าน

() 1. ผู้บริหาร

() 2. พนักงานส่วนตำบล

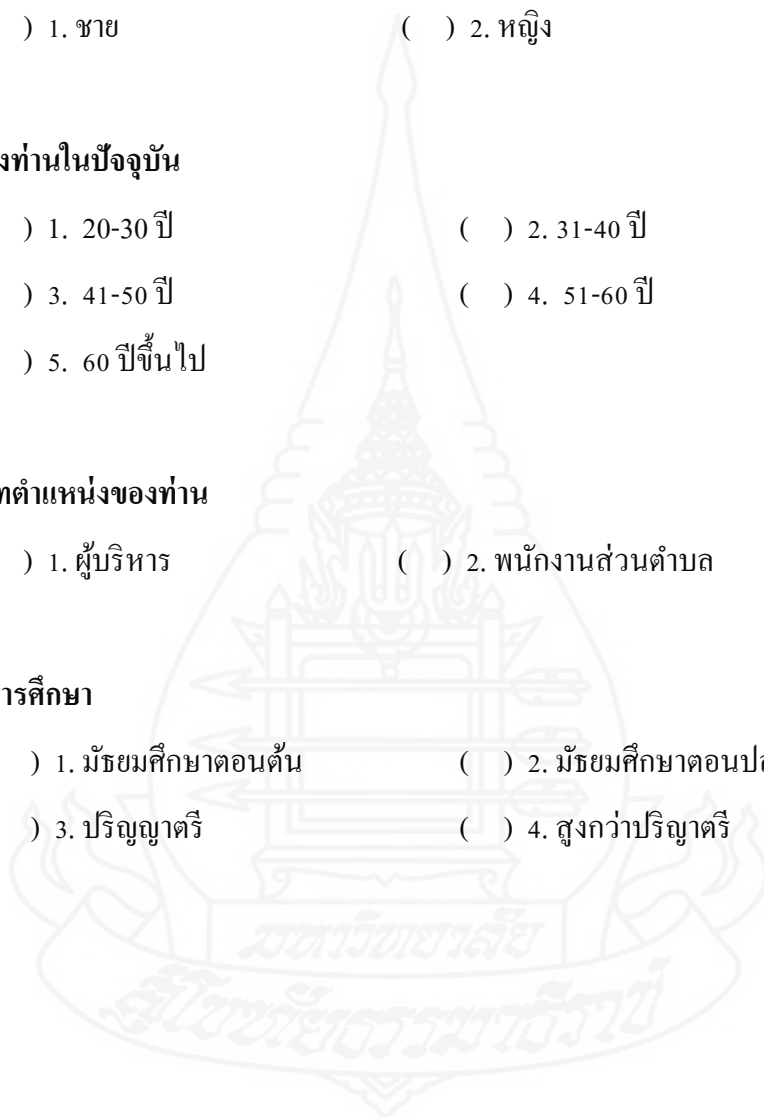
4. ระดับการศึกษา

() 1. มัธยมศึกษาตอนต้น

() 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวท./ปวส.

() 3. ปริญญาตรี

() 4. สูงกว่าปริญญาตรี

ส่วนที่ 2 ระดับการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์
จังหวัดชัยภูมิ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	สำหรับผู้วิจัย
1.	ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์						
	สภาพแวดล้อมภายใน						
	1. มีการวิเคราะห์จุดแข็งภายในหน่วยงาน เช่นบุคลากรภายในให้การสนับสนุน มีสภาพทางเศรษฐกิจที่มั่นคง มีสภาพทางสังคมที่มีความพร้อม มีสภาพการเมืองที่มีเสถียรภาพ มีสภาพทางการบริหารที่ประสิทธิภาพและผู้บริหารของหน่วยงานมีภาวะผู้นำที่ชัดเจน						
	2. มีการวิเคราะห์จุดอ่อนภายในหน่วยงานที่เป็น ข้อบกพร่องหรือเป็นปัจจัยภายในที่ไม่สนับสนุนและเอื้ออำนวยต่อหน่วยงาน เช่น การขาดแคลนงบประมาณ สภาพทางสังคมที่ขาดความพร้อมในการบริหาร สภาพการเมืองที่ขาดเสถียรภาพ สภาพการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพและผู้บริหารของหน่วยงานไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน						

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ถ้าสำหรับผู้วิจัย
	สภาพแวดล้อมภายนอก						
	3. มีการวิเคราะห์โอกาสหรือปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนหน่วยงาน เช่น การเมืองการปกครองเอื้ออำนวยต่อการบริหารของหน่วยงาน						
	4. มีการวิเคราะห์สิ่งคุกคามหรือปัจจัยภายนอกที่ไม่สนับสนุนหน่วยงาน เช่น การเมืองการปกครองไม่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย และเป็นอุปสรรคต่อการบริหารของหน่วยงาน						
2.	ด้านการกำหนดกลยุทธ์						
	5. หน่วยงานมีการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ที่ชัดเจน						
	6. หน่วยงานมีการกำหนดพันธกิจ (Mission) หรือการกำหนดขอบเขตงาน บทบาทหน้าที่ ที่ชัดเจน						
	7. หน่วยงานมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เป็นในอนาคตอย่างชัดเจน						
	8. หน่วยงานมีประเด็นยุทธศาสตร์ หรือวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย						
	9. หน่วยงานมีการกำหนดค่านิยมร่วมขององค์กร เช่น ค่านิยมหลักหรือค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับการยึดถือปฏิบัติในการทำงาน						

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	สำหรับผู้วิจัย
3.	ด้านการดำเนินงานตามกลยุทธ์						
	แนวทางแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ						
	10. มีการนำวิสัยทัศน์ของหน่วยงานมาตีความเพื่อให้ผู้บริหาร บุคลากร และประชาชน ได้ทราบและเข้าใจอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง						
	11. มีการนำข้อความที่เป็นพันธกิจของหน่วยงาน ไปเผยแพร่ให้ผู้บริหาร และบุคลากรทุกระดับยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง						
	12. มีการนำข้อมูลหรือข้อความที่เป็นยุทธศาสตร์ไปเผยแพร่ให้ผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับได้เข้าใจและยึดถือปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน						
	13. มีการนำข้อความยุทธศาสตร์การพัฒนาของหน่วยงานไปเผยแพร่ให้ผู้บริหาร บุคลากรทุกระดับได้เข้าใจและยึดถือปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน						
	กระบวนการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ						
	14. มีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการที่เชื่อมโยงวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของหน่วยงาน						
	15. มีการจัดแบ่งบทบาทหลักและบทบาทสนับสนุนตามโครงสร้างของหน่วยงาน เพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้เกิดผลสัมฤทธิ์						

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	สำหรับผู้วิจัย
	16. มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักการของแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกระดับอย่างต่อเนื่อง						
	17. มีการสร้างตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนให้มีมาตรฐานและและวิธีวัดผลงานที่ชัดเจน						
4.	ด้านการประเมินผลยุทธศาสตร์						
	18. มีการควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหน่วยงาน						
	19. มีการควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน						
	20. มีการควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงาน						
	21. มีการควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานด้านการให้บริการ เช่นสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ						
	22. มีการควบคุมและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กร						

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวจุฑามาศ สิมาเพชร
วัน เดือน ปีเกิด	13 มกราคม 2521
สถานที่เกิด	จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พ.ศ.2552
สถานที่ทำงาน	-
ตำแหน่ง	-

